

แผนการใช้ที่ดิน ตำบลหนองล่อง

อำเภอเวียงหนองล่อง จังหวัดลำพูน

สถานีพัฒนาที่ดินลำพูน
สำนักงานพัฒนาที่ดินเขต 6 กรมพัฒนาที่ดิน
กระทรวงเกษตรและสหกรณ์

คำนำ

การจัดทำแผนการใช้ที่ดินดำเนินการตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2560 มาตรา 72 (1) ที่ได้บัญญัติให้มีการวางแผนการใช้ที่ดินให้เหมาะสมกับศักยภาพของที่ดินตามหลักการพัฒนาอย่างยั่งยืน โดยแผนการใช้ที่ดินตำบลหนองล่อง อำเภอเวียงหนองล่อง จังหวัดลำพูน ได้นำแนวคิดขององค์การอาหารและการเกษตรแห่งสหประชาชาติ (Food and Agriculture Organization of the United Nations: FAO) และโครงการสิ่งแวดล้อมแห่งสหประชาชาติ (United Nations Environment Programme: UNEP) มาปรับใช้ คือ ความเหมาะสมทางกายภาพ ความเหมาะสมทางเศรษฐกิจ การยอมรับจากสังคม การสร้างความยั่งยืนให้สิ่งแวดล้อม และเสนอทางเลือกการใช้ที่ดิน ร่วมกับวิธีการที่จำเป็นอื่น ๆ เช่น กระบวนการมีส่วนร่วมของชุมชน (Participatory Rural Appraisal: PRA) การประเมินคุณภาพที่ดิน เป็นต้น

สถานีพัฒนาที่ดินลำพูน สำนักงานพัฒนาที่ดินเขต 6 ร่วมกับกองนโยบายและแผนการใช้ที่ดิน ในการดำเนินงานวางแผนการใช้ที่ดินระดับตำบล โดยพิจารณาภาพรวมของสภาพปัญหาในด้านต่าง ๆ ทั้งด้านกายภาพ เศรษฐกิจ และสังคม วิเคราะห์และสังเคราะห์ข้อมูลนำไปสู่การวางแผนการใช้ที่ดิน ที่สอดคล้องกับศักยภาพของพื้นที่ โดยผ่านกระบวนการมีส่วนร่วมของชุมชน (PRA) ในการระบุปัญหา ความต้องการของเกษตรกรและผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย ทั้งนี้สถานีพัฒนาที่ดิน ได้จัดทำแผนกิจกรรม/โครงการ เพื่อขับเคลื่อนแผนการใช้ที่ดินให้เป็นรูปธรรมเพื่อให้เกษตรกรมีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น มีการใช้ที่ดิน อย่างถูกต้องเหมาะสม รักษาสภาพแวดล้อมและอนุรักษ์ทรัพยากรในชุมชนให้เกิดความยั่งยืนต่อไป

สถานีพัฒนาที่ดินลำพูน
กันยายน 2567

สารบัญ

	หน้า
คำนำ	ก
สารบัญ	ข
สารบัญตาราง	ง
สารบัญรูป	จ
บทที่ 1 บทนำ	
1.1 ความสำคัญของการวางแผนการใช้ที่ดิน	1-1
1.2 หลักการและเหตุผล	1-1
1.3 วัตถุประสงค์	1-1
1.4 ระยะเวลาและสถานที่ดำเนินงาน	1-1
1.5 ขั้นตอนการดำเนินงาน	1-2
1.6 วิสัยทัศน์ของตำบล	1-2
บทที่ 2 ข้อมูลทั่วไป	
2.1 ที่ตั้งและอาณาเขต	2-1
2.2 การแบ่งส่วนการปกครอง	2-1
2.3 สภาพภูมิประเทศ	2-1
2.4 สภาพภูมิอากาศ	2-3
2.5 สภาพการใช้ที่ดินในปัจจุบัน	2-5
2.6 สภาพเศรษฐกิจและสังคม	2-10
บทที่ 3 สถานภาพของทรัพยากรธรรมชาติ	
3.1 ทรัพยากรป่าไม้	3-1
3.2 ทรัพยากรน้ำ	3-1
3.3 ทรัพยากรดิน	3-1
บทที่ 4 กระบวนการมีส่วนร่วมของชุมชน (Participatory Rural Appraisal: PRA)	
4.1 การวิเคราะห์ผลจากการจัดทำกระบวนการมีส่วนร่วมของชุมชน (PRA)	4-1
4.2 ระบบการปลูกพืชในปัจจุบัน	4-4
บทที่ 5 การประเมินคุณภาพที่ดิน	
5.1 หลักการประเมินคุณภาพที่ดินด้านกายภาพ	5-1
5.2 พืชเศรษฐกิจที่สำคัญของตำบล	5-2
5.3 ระดับความเหมาะสมของที่ดิน	5-3

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
บทที่ 6	แผนการใช้ที่ดิน
6.1	การวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อการจัดทำแผนการใช้ที่ดินระดับตำบล
6.2	แผนการใช้ที่ดิน
บทที่ 7	การขับเคลื่อนแผนการใช้ที่ดิน
7.1	ขั้นตอนการดำเนินงาน
7.2	กิจกรรมที่จะดำเนินการของกรมพัฒนาที่ดิน
7.3	กิจกรรมที่จะดำเนินงานของหน่วยงานอื่น
7.4	ความต้องการของชุมชนและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น
เอกสารอ้างอิง	

สารบัญญัตราสาร

ตารางที่		หน้า
2-1	สถิติภูมิอากาศ ณ สถานีตรวจอากาศจังหวัดลำพูน	2-4
2-2	สภาพการใช้ที่ดิน ตำบลหนองล่อง อำเภอเวียงหนองล่อง จังหวัดลำพูน	2-5
2-3	จำนวนประชากรและครัวเรือน ตำบลหนองล่อง อำเภอเวียงหนองล่อง จังหวัดลำพูน ปี 2566	2-10
2-4	จำนวนและสัดส่วนครัวเรือนเกษตรกรรม ตำบลหนองล่อง อำเภอเวียงหนองล่อง จังหวัดลำพูน ปี 2566	2-10
2-5	รายได้-รายจ่ายเฉลี่ยครัวเรือน ตำบลหนองล่อง อำเภอเวียงหนองล่อง จังหวัดลำพูน ปี 2565	2-12
3-1	สมบัติที่ดิน ตำบลหนองล่อง อำเภอเวียงหนองล่อง จังหวัดลำพูน	3-3
5-1	ตัวอย่างการประเมินคุณภาพที่ดินด้านกายภาพของประเภทการใช้ประโยชน์ที่ดิน	5-2
5-2	ชั้นความเหมาะสมทางกายภาพของดิน ตำบลหนองล่อง อำเภอเวียงหนองล่อง จังหวัดลำพูน	5-3
6-1	เขตการใช้ที่ดิน ตำบลหนองล่อง อำเภอเวียงหนองล่อง จังหวัดลำพูน	6-4
7-1	กิจกรรมของกรมพัฒนาที่ดินในเขตการใช้ที่ดินที่จะดำเนินการในปงบประมาณ 2568-2572	7-4
7-2	สรุปกิจกรรมที่ขอรับการสนับสนุนจากส่วนราชการอื่นในเขตการใช้ที่ดิน	7-6
7-3	เป้าหมายการดำเนินงานและงบประมาณ โครงการนำร่องตำบลหนองล่อง อำเภอเวียงหนองล่อง จังหวัดลำพูนแผน 5 ปี (พ.ศ. 2568-2572)	7-7

สารบัญรูป

รูปที่		หน้า
1-1	กรอบการวางแผนการใช้ที่ดินระดับตำบล	1-3
2-1	ที่ตั้งและอาณาเขต ตำบลหนองล่อง อำเภอเวียงหนองล่อง จังหวัดลำพูน	2-2
2-2	กราฟสมดุลของน้ำเพื่อการเกษตร จังหวัดลำพูน	2-4
2-3	สภาพการใช้ที่ดิน ตำบลหนองล่อง อำเภอเวียงหนองล่อง จังหวัดลำพูน	2-9
3-1	ทรัพยากรดิน ตำบลหนองล่อง อำเภอเวียงหนองล่อง จังหวัดลำพูน	3-4
4-1	การวิเคราะห์สถานการณ์โดยระบบ DPSIR ของตำบลหนองล่อง อำเภอเวียงหนองล่อง จังหวัดลำพูน	4-3
4-2	ระบบการปลูกพืชในปัจจุบัน ตำบลหนองล่อง อำเภอเวียงหนองล่อง จังหวัดลำพูน	4-4
6-1	เขตการใช้ที่ดิน ตำบลหนองล่อง อำเภอเวียงหนองล่อง จังหวัดลำพูน	6-5

บทที่ 1

บทนำ

1.1 ความสำคัญของการวางแผนการใช้ที่ดิน

ตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560 มาตรา 72 รัฐพึงดำเนินการเกี่ยวกับที่ดิน ทรัพยากรน้ำ และพลังงาน ดังต่อไปนี้

(1)วางแผนการใช้ที่ดินของประเทศ ให้เหมาะสมกับสภาพพื้นที่และศักยภาพของที่ดิน ตามหลักการ พัฒนาอย่างยั่งยืน

1.2 หลักการและเหตุผล

ปัจจุบันกรมพัฒนาที่ดินได้ดำเนินการวางแผนการใช้ที่ดินระดับประเทศเรียบร้อยแล้ว ซึ่งเป็นการวางกรอบเชิงนโยบายมุ่งเน้นการพัฒนาด้านการเกษตรให้เกิดความสมดุลและยั่งยืนและในขณะเดียวกันต้องอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมควบคู่กับการรักษาคุณค่าทางศิลปวัฒนธรรม แต่ทั้งนี้เพื่อให้เกิดการใช้ประโยชน์ที่ดินในระดับพื้นที่อย่างมีประสิทธิภาพและรักษาฐานการผลิตด้านทรัพยากรธรรมชาติอย่างยั่งยืนตลอดห่วงโซ่อุปทาน แผนการใช้ที่ดินระดับตำบลจึงถูกนำมาใช้เป็นเครื่องมือเพื่อขับเคลื่อนการดำเนินงานดังกล่าว

ทั้งนี้กรมพัฒนาที่ดินได้จัดทำแผนปฏิบัติการกรมพัฒนาที่ดินระยะ 5 ปี (พ.ศ. 2566-2570) เพื่อให้บรรลุตามวิสัยทัศน์ที่กำหนดไว้ “เป็นองค์กรอัจฉริยะทางดิน เพื่อขับเคลื่อนการใช้ที่ดินอย่างเหมาะสม 15 ล้านไร่ ภายในปี 2570” ซึ่งในส่วนของการประเมินในการพัฒนาที่ 2 บริหารจัดการทรัพยากรดินและที่ดิน ด้วยชุดข้อมูลที่มีมูลค่าสูง (High Value Dataset) ซึ่งมีเป้าหมาย คือ การนำชุดดินที่มีมูลค่าสูงไปใช้ในการบริหารจัดการทางการเกษตร ในส่วนของตัวชี้วัด ซึ่งบริหารจัดการทรัพยากรดินและที่ดินบนพื้นฐานของชุดข้อมูลที่มีมูลค่าสูง ร้อยละ 100 กลยุทธ์ที่ 2 ยุทธศาสตร์การใช้ที่ดินไปสู่การปฏิบัติ ได้กำหนดให้ร้อยละของแผน การใช้ที่ดินระดับตำบลที่จัดทำแล้วเสร็จทั้งประเทศ ภายใน ปี 2570 (ไม่น้อยกว่าร้อยละ 80) เป็นตัวชี้วัดหนึ่งของกลยุทธ์ดังกล่าว

1.3 วัตถุประสงค์

1.3.1 เพื่อรักษาเสถียรภาพของทรัพยากรให้เกิดความสมดุลและยั่งยืนภายใต้การพัฒนาด้านต่าง ๆ ของตำบล

1.3.2 เพื่อให้การใช้ที่ดินมีผลตอบแทนสูงสุดต่อหน่วยเนื้อที่อย่างยั่งยืน

1.3.3 เพื่อให้เกิดการกำหนดแผนงาน โครงการ กิจกรรม ที่สอดคล้องกับแผนการใช้ที่ดินที่กำหนดขึ้นและอยู่บนหลักการของโมเดลเศรษฐกิจ BCG (Bio – Circular – Green Economy: BCG Model)

1.4 ระยะเวลาและสถานที่ดำเนินงาน

1.4.1 ระยะเวลา 1 ตุลาคม 2566–30 กันยายน 2567

1.4.2 สถานที่ ตำบลหนองล่อง อำเภอยางชุมน้อย จังหวัดศรีสะเกษ

1.5 ขั้นตอนการดำเนินงาน

1.5.1 รวบรวมข้อมูลปฐมภูมิและทุติยภูมิ ประกอบด้วย

1) ด้านกายภาพ ได้แก่ ทรัพยากรดิน ทรัพยากรน้ำ ทรัพยากรป่าไม้ ภูมิอากาศ สภาพการใช้ที่ดิน เขตป่าไม้ตามกฎหมายและมติคณะรัฐมนตรี

2) ด้านเศรษฐกิจและสังคม เช่น การถือครองที่ดิน ลักษณะทางเศรษฐกิจของตำบล จำนวนประชากร เป็นต้น

3) ด้านนโยบายและข้อกฎหมายที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ ยุทธศาสตร์ แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 13 ยุทธศาสตร์ภาค แผนพัฒนากลุ่มจังหวัด แผนพัฒนาจังหวัด แผนพัฒนาการเกษตรและสหกรณ์ แผนพัฒนาท้องถิ่น 4 ปี ขององค์การบริหารส่วนจังหวัด เทศบาลตำบลหรือองค์การบริหารส่วนตำบล

1.5.2 จัดทำกระบวนการมีส่วนร่วมของชุมชน (Participatory Rural Appraisal : PRA) เพื่อรับฟังความคิดเห็น ประเด็นปัญหา ความต้องการด้านต่าง ๆ ขององค์การปกครองส่วนท้องถิ่นและเกษตรกรในตำบล

1.5.3 ประเมินคุณภาพของที่ดินของพืชเศรษฐกิจหลักและพืชทางเลือกที่มีมูลค่าของตำบล

1.5.4 สังเคราะห์ข้อมูลจากข้อ 1.5.1 ถึง 1.5.3 เพื่อใช้ประกอบการวางแผนการใช้ที่ดิน

1.5.5 กำหนด (ร่าง) แผนการใช้ที่ดินระดับตำบล

1.5.6 รับฟังความคิดเห็นของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียต่อ (ร่าง) แผนการใช้ที่ดินที่กำหนดขึ้น

1.5.7 ปรับปรุง (ร่าง) แผนการใช้ที่ดินเพื่อจัดทำแผนการใช้ที่ดินฉบับสมบูรณ์

1.5.8 นำแผนการใช้ที่ดินเข้าสู่คณะทำงานวิชาการของเขตฯ เพื่อตรวจสอบความครบถ้วน/สมบูรณ์ของเนื้อหาและองค์ประกอบ

1.5.9 เผยแพร่แผนการใช้ที่ดินเพื่อนำไปสู่การขับเคลื่อนการดำเนินงาน ประกอบด้วย

1) องค์การปกครองส่วนท้องถิ่น นำแผนการใช้ที่ดินที่จัดทำขึ้นไปประกอบการจัดทำแผนการพัฒนาของตำบล เพื่อนำไปสู่การของงบประมาณที่มีความสอดคล้องกับศักยภาพด้านการผลิตและสถานภาพของทรัพยากรของตำบล

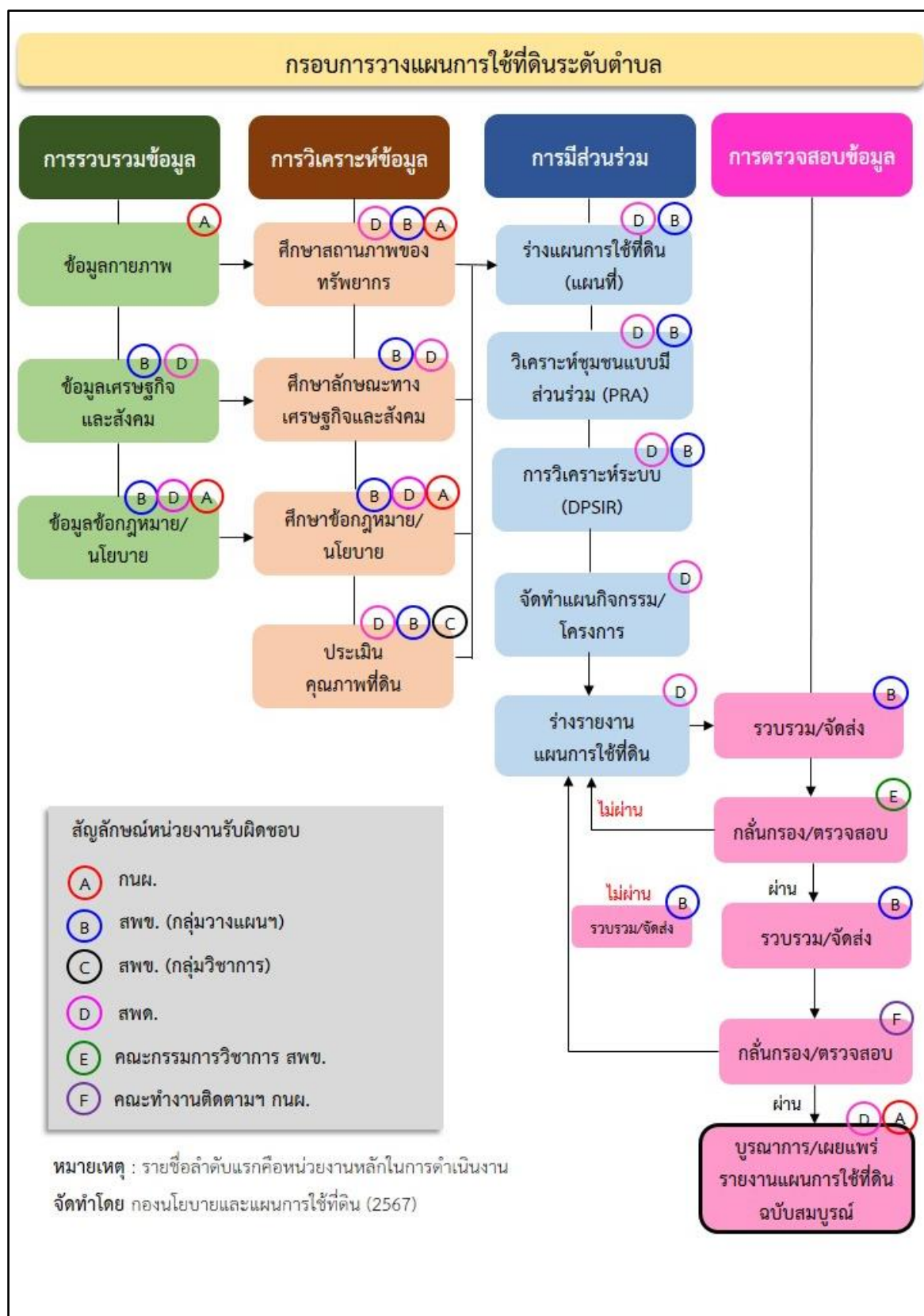
2) กรมพัฒนาที่ดิน โดยสถานีพัฒนาที่ดินจังหวัด กำหนดแผนงาน/โครงการ/กิจกรรมที่สอดคล้องกับแผนการใช้ที่ดินที่กำหนดขึ้นในแต่ละเขตและสามารถใช้ประกอบการของงบประมาณในพื้นที่อย่างมีหลักการและเป็นที่ยอมรับ

3) หน่วยงานราชการอื่น ๆ สามารถใช้เป็นข้อมูลพื้นฐานประกอบแผนงาน/โครงการ/กิจกรรมที่สอดคล้องกับแผนการใช้ที่ดินที่กำหนดขึ้นในแต่ละเขต

จากขั้นตอนที่กล่าวข้างต้น สามารถจัดทำกรอบการวางแผนการใช้ที่ดินระดับตำบล แสดงดังรูปที่ 1-1

1.6 วิสัยทัศน์ของตำบล

“ประชาชนมีคุณภาพชีวิตที่ดี บริหารงานแบบมีส่วนร่วม” (เทศบาลตำบลหนองล่อง, 2567)

รูปที่ 1-1 กรอบการวางแผนการใช้ที่ดินระดับตำบล

บทที่ 2 ข้อมูลทั่วไป

2.1 ที่ตั้งและอาณาเขต

ตำบลหนองล่อง อำเภอเวียงหนองล่อง จังหวัดลำพูน ตั้งอยู่ทางทิศตะวันตกของอำเภอเวียงหนองล่อง มีพื้นที่ประมาณ 20.41 ตารางกิโลเมตร หรือ 12,756 ไร่ โดยมีอาณาเขตติดต่อดังนี้ (รูปที่ 2-1)

ทิศเหนือ	ติดต่อกับ	ตำบลวังผาง อำเภอเวียงหนองล่อง จังหวัดลำพูน
ทิศใต้	ติดต่อกับ	ตำบลหนองปลาสุวย ตำบลศรีเตี้ย อำเภอบ้านโฮ่ง จังหวัดลำพูน
ทิศตะวันออก	ติดต่อกับ	ตำบลวังผาง อำเภอเวียงหนองล่อง ตำบลศรีเตี้ย อำเภอบ้านโฮ่ง จังหวัดลำพูน
ทิศตะวันตก	ติดต่อกับ	ตำบลช่วงเปา ตำบลบ้านหลวง ตำบลสบเตี๊ยะ อำเภอจอมทอง จังหวัดเชียงใหม่

2.2 การแบ่งส่วนการปกครอง

ตำบลหนองล่อง อำเภอเวียงหนองล่อง จังหวัดลำพูน แบ่งส่วนการปกครองออกเป็น 9 หมู่บ้าน ดังนี้

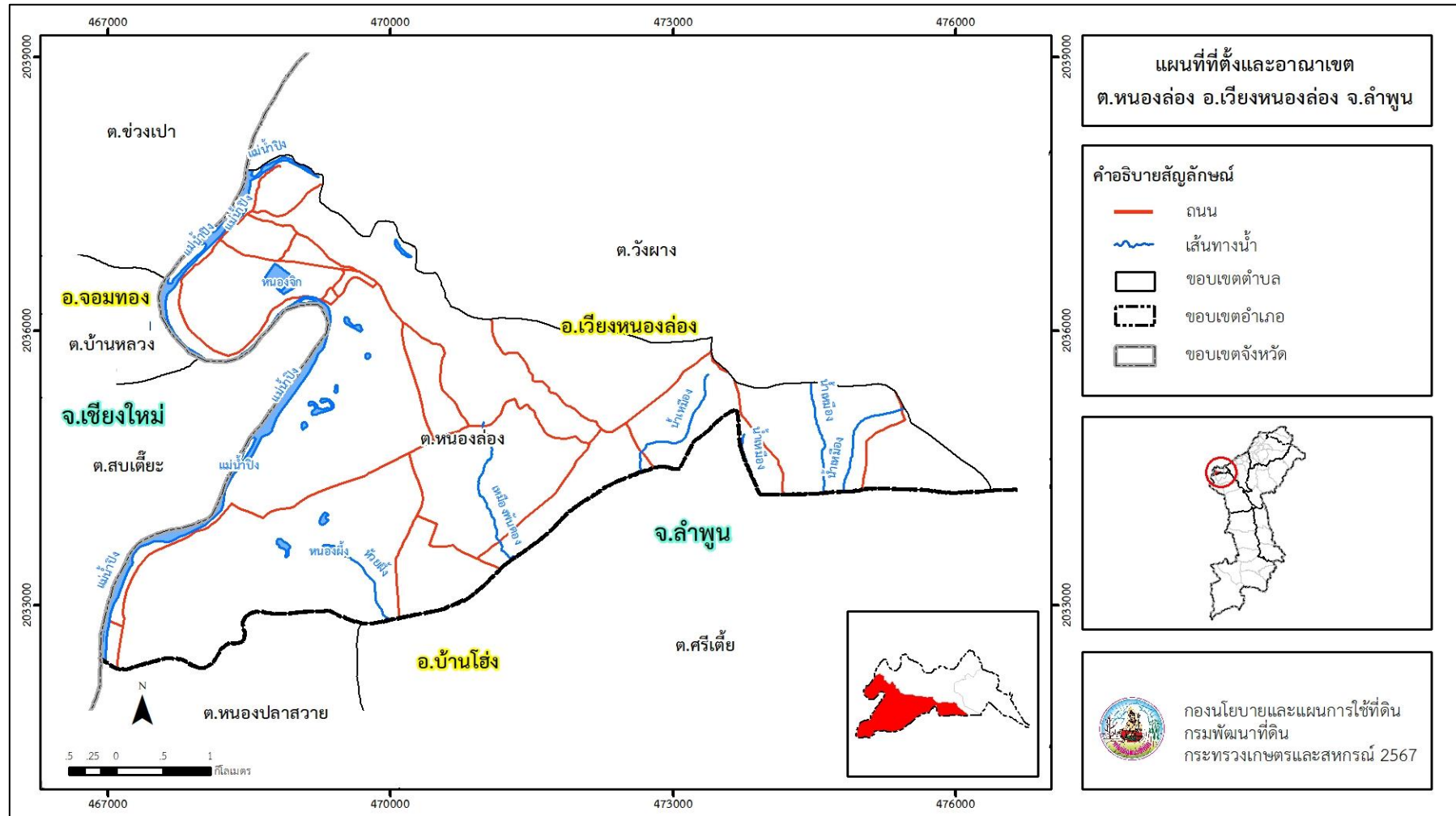
หมู่ที่ 1 บ้านหนองล่อง	หมู่ที่ 6 บ้านท่าช้าง
หมู่ที่ 2 บ้านต้นฝิ่ง	หมู่ที่ 7 บ้านแพะไต้
หมู่ที่ 3 บ้านวังสะแกง	หมู่ที่ 8 บ้านต้นฝิ่งหลายลี
หมู่ที่ 4 บ้านท่าหลุก	หมู่ที่ 9 บ้านวังสะแกงไต้
หมู่ที่ 5 บ้านสันเหมือง	

2.3 ลักษณะภูมิประเทศ

ลักษณะพื้นที่ทั่วไปส่วนใหญ่เป็นที่ดอน มีสภาพพื้นที่ราบเรียบถึงค่อนข้างราบเรียบ ลูกคลื่นลอนลาดเล็กน้อย และลูกคลื่นลอนลาด ทิศตะวันตกติดกับแม่น้ำปิงเป็นทางน้ำสายหลัก แม่น้ำลี้ไหลผ่านตอนกลางของตำบล และมีคลองธรรมชาติ คลองซุด คลองชลประทานไหลผ่านที่สำคัญ เช่น ห้วยฝั้งเหมืองพันตอง ความสูงของพื้นที่อยู่ระหว่าง 350-450 เมตร จากระดับทะเลปานกลาง

แผนการใช้ที่ดินตำบลหนองล่อง อำเภอเวียงหนองล่อง จังหวัดลำพูน

รูปที่ 2-1 ที่ตั้งและอาณาเขต ตำบลหนองล่อง อำเภอเวียงหนองล่อง จังหวัดลำพูน

2.4 สภาพภูมิอากาศ

จากการศึกษาสถิติภูมิอากาศคาบ 30 ปี พ.ศ. 2537-2566 พบว่า ตำบลหนองล่อง อำเภอเวียงหนองล่อง จังหวัดลำพูน มีรายละเอียดดังนี้

2.4.1 อุณหภูมิ

มีอุณหภูมิโดยเฉลี่ยทั้งปี 26.5 องศาเซลเซียส อุณหภูมิสูงสุดเฉลี่ย 37.7 องศาเซลเซียส ในเดือนเมษายน และอุณหภูมิต่ำสุดเฉลี่ย 15.2 องศาเซลเซียส ในเดือนมกราคม

2.4.2 ปริมาณน้ำฝน

มีปริมาณน้ำฝนรวมทั้งปี 1,100.2 มิลลิเมตร มีฝนตกประมาณ 112 วัน เดือนที่มีฝนตกมากที่สุดในเดือนกันยายน มีปริมาณฝน 219.6 มิลลิเมตร และมีฝนตกประมาณ 17 วัน

2.4.3 สมดุลน้ำเพื่อการเกษตร

จากข้อมูลสถิติภูมิอากาศในคาบ 30 ปี พ.ศ. 2537-2566 ณ สถานีตรวจอากาศ จังหวัดลำพูน ได้นำมาวิเคราะห์สมดุลของน้ำเพื่อการเกษตร ซึ่งเป็นการวิเคราะห์หาช่วงฤดูกาลเพาะปลูกพืช ตลอดจนช่วงระยะเวลาที่พืชเสี่ยงต่อการขาดน้ำ ข้อมูลที่นำมาวิเคราะห์ คือ ปริมาณน้ำฝน และศักยภาพการคายระเหยน้ำอ้างอิง (ET_o) ซึ่งคำนวณด้วยโปรแกรม Cropwat for Windows Version 8.0 โดยใช้สมการ Penman-Monteith สามารถสรุปสมดุลของน้ำเพื่อการเกษตรในเขตอาศัยน้ำฝนได้ดังนี้

ช่วงที่เหมาะสมต่อการปลูกพืช เป็นช่วงที่ค่าปริมาณน้ำฝนมากกว่าค่า 0.5 การระเหยจากผิวดินและการคายน้ำของพืช เป็นช่วงที่ดินมีความชุ่มชื้นพอเหมาะต่อการเพาะปลูกพืช ซึ่งช่วงนี้เริ่มตั้งแต่ปลายเดือนเมษายนถึงต้นเดือนพฤศจิกายน

ช่วงที่มีน้ำมากเกินพอ เป็นช่วงที่ค่าปริมาณน้ำฝนมากกว่าค่าการระเหยจากผิวดินและการคายน้ำของพืช ซึ่งช่วงนี้เริ่มตั้งแต่ต้นเดือนพฤษภาคมถึงปลายเดือนตุลาคม

ช่วงขาดน้ำ เป็นช่วงฤดูแล้งที่ค่าปริมาณน้ำฝนน้อยกว่าค่า 0.5 การระเหยจากผิวดินและการคายน้ำของพืช ซึ่งพืชอาจเสียหายจากการขาดแคลนน้ำได้ ซึ่งช่วงนี้เริ่มตั้งแต่ปลายเดือนพฤศจิกายนถึงต้นเดือนเมษายน (ตารางที่ 2-1 และรูปที่ 2-2)

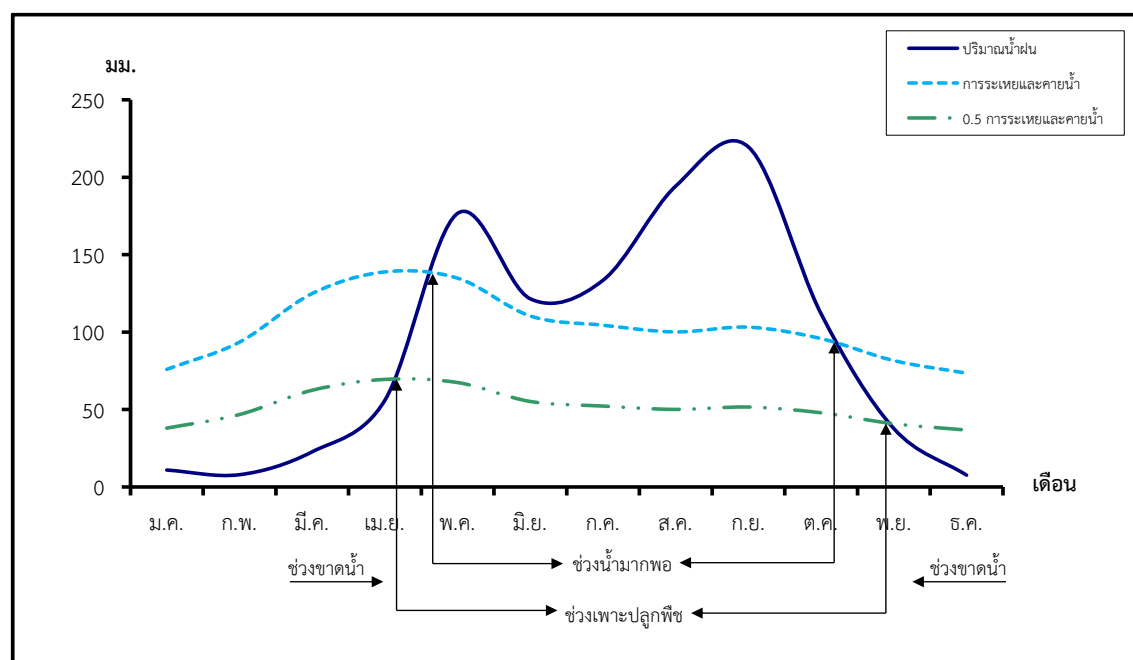
ตารางที่ 2-1 สถิติภูมิอากาศ ณ สถานีตรวจอากาศจังหวัดลำพูน¹

เดือน	อุณหภูมิ (°ซ.)			ความชื้นสัมพัทธ์ (%)	ปริมาณน้ำฝน (มม.)	จำนวนวันที่ฝนตก (วัน)	ศักยภาพการคายระเหยน้ำ ² (มม.)	ปริมาณฝนใช้การ ² (มม.)
	ต่ำสุด	สูงสุด	เฉลี่ย					
ม.ค.	15.2	30.9	22.3	71.0	10.9	1.7	76.0	10.7
ก.พ.	16.6	34.0	24.7	61.0	7.9	1.3	93.5	7.8
มี.ค.	20.1	36.7	27.9	56.0	22.7	3.0	124.9	21.9
เม.ย.	23.6	37.7	30.0	59.0	56.0	6.2	138.9	51.0
พ.ค.	24.4	35.3	28.9	72.0	176.7	14.7	134.9	126.7
มิ.ย.	24.6	33.9	28.5	75.0	121.5	14.9	110.4	97.9
ก.ค.	24.4	33.2	28.0	77.0	133.5	16.7	104.5	105.0
ส.ค.	24.1	32.6	27.5	80.0	194.3	18.1	100.1	133.9
ก.ย.	23.7	32.5	27.1	83.0	219.6	17.9	103.2	142.4
ต.ค.	22.6	32.0	26.4	82.0	111.8	12.2	95.8	91.8
พ.ย.	19.8	31.3	24.7	79.0	37.7	4.0	81.6	35.4
ธ.ค.	16.5	29.8	22.4	75.0	7.6	1.7	73.5	7.5
เฉลี่ย	21.3	33.3	26.5	72.5	-	-	-	-
รวม	-	-	-	-	1,100.2	112.4	1,237.2	832.0

หมายเหตุ : ¹ เป็นสถานีตรวจอากาศที่ใกล้พื้นที่ตำบลมากที่สุด

² จากการคำนวณโดยโปรแกรม Cropwat for Windows Version 8.0

ที่มา : กรมอุตุนิยมวิทยา (2567)

รูปที่ 2-2 สมดุลของน้ำเพื่อการเกษตร จังหวัดลำพูน

2.5 สภาพการใช้ที่ดินปัจจุบัน

สภาพการใช้ที่ดินตำบลหนองล่อง อำเภอเวียงหนองล่อง จังหวัดลำพูน ซึ่งสำรวจโดยกลุ่มวิเคราะห์สภาพการใช้ที่ดิน (2567) ประกอบด้วยประเภทการใช้ที่ดินต่าง ๆ ดังนี้

2.5.1 พื้นที่ชุมชนและสิ่งปลูกสร้าง มีเนื้อที่ 2,442 ไร่ หรือร้อยละ 19.15 ของเนื้อที่ตำบล

2.5.2 พื้นที่เกษตรกรรมมีเนื้อที่ 8,594 ไร่ หรือร้อยละ 67.37 ของเนื้อที่ตำบล ประกอบด้วย การใช้ประโยชน์ที่ดินด้านเกษตรกรรมต่าง ๆ ดังต่อไปนี้

1) พื้นที่นา มีเนื้อที่ 232 ไร่ หรือร้อยละ 1.82 ของเนื้อที่ตำบล ได้แก่ นาข้าว นาข้าว+พืชผัก นาไร่

2) ไม้ยืนต้น มีเนื้อที่ 353 ไร่ หรือร้อยละ 2.77 ของเนื้อที่ตำบล ได้แก่ ยูคาลิปตัส ไม้ยืนต้นผสม ไม้ยืนต้นไร่/เสื่อมโทรม

3) ไม้ผล มีเนื้อที่ 7,896 ไร่ หรือร้อยละ 61.90 ของเนื้อที่ตำบล ได้แก่ ลำไย มะม่วง/ลำไย มะม่วง

4) พืชสวน มีเนื้อที่ 113 ไร่ หรือร้อยละ 0.88 ของเนื้อที่ตำบล ได้แก่ พืชผัก

2.5.3 พื้นที่ป่า มีเนื้อที่ 38 ไร่ หรือร้อยละ 0.30 ของเนื้อที่ตำบล ได้แก่ ป่าผลัดใบรอสภาพฟื้นฟู

2.5.4 พื้นที่แหล่งน้ำ มีเนื้อที่ 728 ไร่ หรือร้อยละ 5.70 ของเนื้อที่ตำบล ได้แก่ แม่น้ำ ลำห้วย ลำคลอง บ่อน้ำในไร่นา

2.5.5 พื้นที่เบ็ดเตล็ด มีเนื้อที่ 954 ไร่ หรือร้อยละ 7.48 ของเนื้อที่ตำบล ได้แก่ ทุ่งหญ้าสลับไม้พุ่ม/ไม้ละเมาะ ทุ่งหญ้าธรรมชาติ บ่อดิน

ตารางที่ 2-2 สภาพการใช้ที่ดิน ตำบลหนองล่อง อำเภอเวียงหนองล่อง จังหวัดลำพูน

หน่วยแผนที่	ประเภทการใช้ที่ดิน	เนื้อที่	
		ไร่	ร้อยละ
U	พื้นที่ชุมชนและสิ่งปลูกสร้าง	2,442	19.15
U200	หมู่บ้าน/ที่ดินจัดสรร	119	0.93
U201	หมู่บ้านบนพื้นราบ	1,344	10.54
U301	สถานที่ราชการและสถาบันต่าง ๆ	252	1.98
U405	ถนน	68	0.53
U502	โรงงานอุตสาหกรรม	182	1.43
U602	รีสอร์ท โรงแรม เกสต์เฮาส์	477	3.74
A	พื้นที่เกษตรกรรม	8,594	67.37
A100	นาไร่	25	0.20
A101	นาข้าว	139	1.09
A101+A502	นาข้าว+พืชผัก	68	0.53
A300	ไม้ยืนต้นไร่/เสื่อมโทรม	7	0.05

ตารางที่ 2-2 (ต่อ)

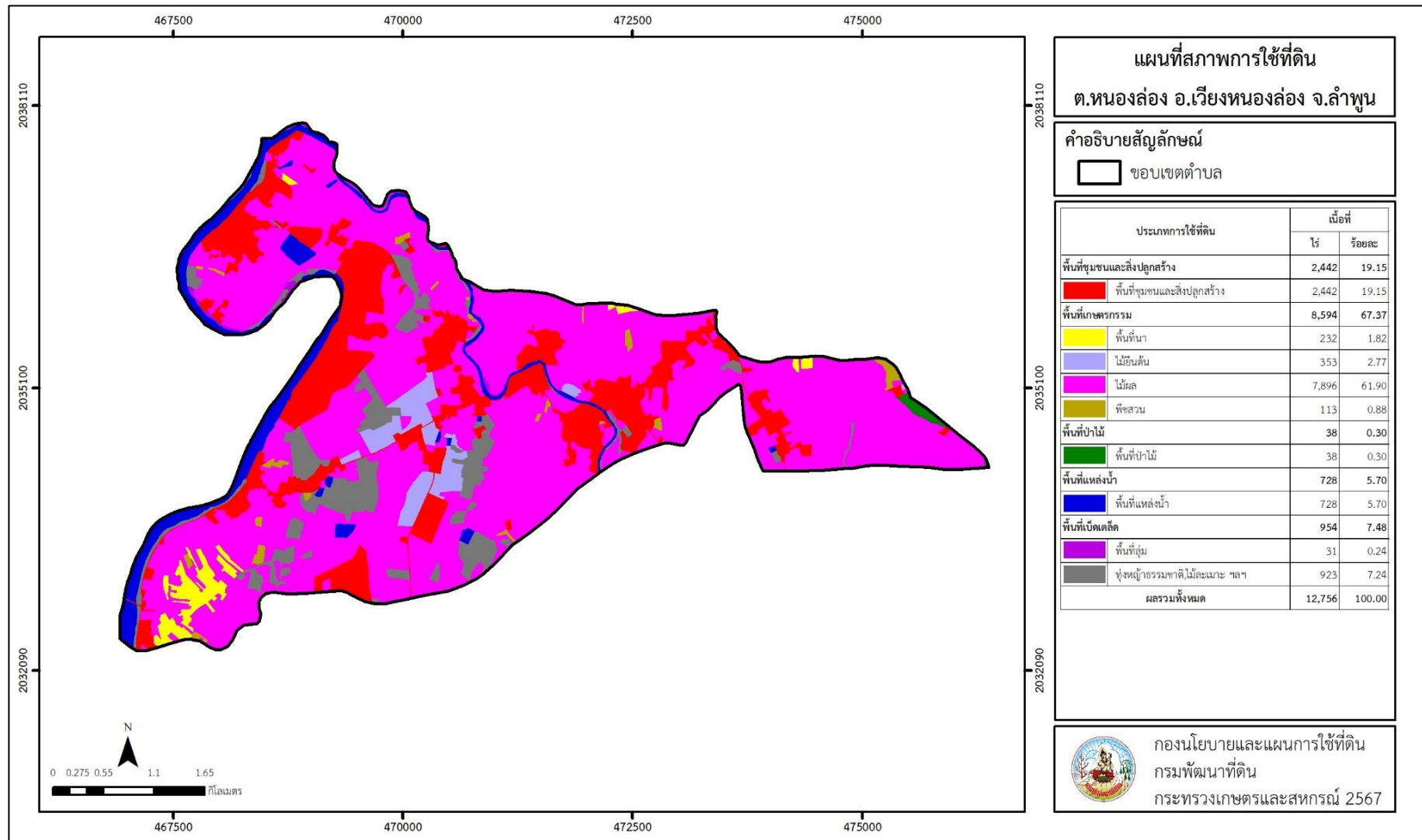
หน่วยแผนที่	ประเภทการใช้ที่ดิน	เนื้อที่	
		ไร่	ร้อยละ
A301	ไม้ยืนต้นผสม	168	1.32
A304	ยูคาลิปตัส	176	1.38
A305	สัก	2	0.02
A400	ไม้ผลร้าง/เสื่อมโทรม	16	0.12
A401	ไม้ผลผสม	3	0.02
A407	มะม่วง	960	7.53
A407/A413	มะม่วง/ลำไย	1,686	13.22
A407/A502	มะม่วง/พืชผัก	13	0.10
A413	ลำไย	5,171	40.54
A413/A502	ลำไย/พืชผัก	47	0.37
A502	พืชผัก	113	0.88
F	พื้นที่ป่าไม้	38	0.30
F200	ป่าผลัดใบบรอสภาพฟื้นฟู	38	0.30
M	พื้นที่เบ็ดเตล็ด	954	7.48
M101	ทุ่งหญ้าธรรมชาติ	189	1.48
M102	ทุ่งหญ้าสลับไม้พุ่ม/ไม้ละเมาะ	612	4.80
M201	พื้นที่ลุ่ม	31	0.24
M300	เหมืองเก่า บ่อขุดเก่า	48	0.38
M304	บ่อดิน	48	0.38
M405	พื้นที่ถม	26	0.20
W	พื้นที่แหล่งน้ำ	728	5.70
W101	แม่น้ำ ลำห้วย ลำคลอง	628	4.92
W202	บ่อน้ำในไร่นา	100	0.78
ผลรวมทั้งหมด		12,756	100.00

ที่มา : กองนโยบายและแผนการใช้ที่ดิน (2567)

หมายเหตุ : เนื้อที่คำนวณด้วยระบบสารสนเทศภูมิศาสตร์

แผนการใช้ที่ดินตำบลหนองล่อง อำเภอเวียงหนองล่อง จังหวัดลำพูน

รูปที่ 2-3 สภาพการใช้ที่ดิน ตำบลหนองล่อง อำเภอเวียงหนองล่อง จังหวัดลำพูน

2.6 สภาพเศรษฐกิจและสังคม

2.6.1 ประชากร

จากหลักฐานทะเบียนราษฎรของกรมการปกครอง กระทรวงมหาดไทย ปี 2566 พบว่าประชากรที่อาศัยในพื้นที่ตำบลหนองล่อง มีประชากรรวม 5,416 คน แยกเป็นชาย 2,605 คน เป็นหญิง 2,811 คน ความหนาแน่นเฉลี่ย 265 คนต่อตารางกิโลเมตร มีจำนวนครัวเรือนทั้งหมด 2,603 ครัวเรือน เป็นครัวเรือนเกษตรที่มาขึ้นทะเบียนกรมส่งเสริมการเกษตร 1,408 ครัวเรือน หรือร้อยละ 54.09 ของจำนวนครัวเรือนทั้งหมด และเป็นครัวเรือนที่ประกอบอาชีพอื่น ๆ ครัวเรือนเกษตรที่ไม่ได้มาขึ้นทะเบียนกรมส่งเสริมการเกษตร 1,195 ครัวเรือน หรือร้อยละ 45.91 ของจำนวนครัวเรือนทั้งหมด ดังรายละเอียดในตารางที่ 2-3 และตารางที่ 2-4

ตารางที่ 2-3 จำนวนประชากรและครัวเรือน ตำบลหนองล่อง อำเภอเวียงหนองล่อง จังหวัดลำพูน ปี 2566

ตำบล/หมู่บ้าน	จำนวน (ครัวเรือน)	จำนวนประชากร (คน)		
		ชาย	หญิง	รวม
ตำบลหนองล่อง	2,603	2,605	2,811	5,416
หมู่ที่ 0 หนองล่อง	1	2	0	2
หมู่ที่ 1 หนองล่อง	468	376	467	843
หมู่ที่ 2 ดันผึ่ง	233	281	275	556
หมู่ที่ 3 วังสะแกง	272	257	270	527
หมู่ที่ 4 ท่าหลุก	277	322	325	647
หมู่ที่ 5 สันเหมือง	202	257	232	489
หมู่ที่ 6 ท่าช้าง	294	293	356	649
หมู่ที่ 7 แพะไต้	174	195	201	396
หมู่ที่ 8 ดันผึ่งหลายลี	417	349	365	714
หมู่ที่ 9 วังสะแกงใต้	265	273	320	593

ที่มา: กรมการปกครอง (2567)

ตารางที่ 2-4 จำนวนและสัดส่วนครัวเรือนเกษตร ตำบลหนองล่อง อำเภอเวียงหนองล่อง จังหวัดลำพูน ปี 2566

รายการ	จำนวน (ครัวเรือน)	ร้อยละ
จำนวนครัวเรือนทั้งหมด ¹⁾	2,603	100.00
- จำนวนครัวเรือนเกษตรที่มาขึ้นทะเบียนกรมส่งเสริมการเกษตร ²⁾	1,408	54.09
- จำนวนครัวเรือนที่ประกอบอาชีพอื่น ๆ และจำนวนครัวเรือนเกษตรที่ไม่ได้มาขึ้นทะเบียนฯ	1,195	45.91

ที่มา: 1) กรมการปกครอง (2567)

2) กรมส่งเสริมการเกษตร (2567)

2.6.2 การถือครองที่ดิน

ตำบลหนองล่อง อำเภอเวียงหนองล่อง จังหวัดลำพูน มีเนื้อที่รวมทั้งหมด 12,756 ไร่ มีจำนวนครัวเรือนทั้งหมด 2,603 ครัวเรือน (ตารางที่ 2-4) จากการวิเคราะห์พบการถือครองที่ดินเฉลี่ย ครัวเรือนละ 4.90 ไร่ จากข้อมูลสภาพการใช้ที่ดินในปัจจุบันของตำบลมีเนื้อที่เกษตรกรรม 8,594 ไร่ หรือร้อยละ 67.37 ของเนื้อที่ตำบล และเมื่อนำมาประเมินพบการถือครองที่ดินทางการเกษตรเฉลี่ยครัวเรือนละ 6.10 ไร่

2.6.3 ลักษณะทางเศรษฐกิจและการประกอบอาชีพ

การประกอบอาชีพในตำบลหนองล่อง อำเภอเวียงหนองล่อง จังหวัดลำพูน ส่วนใหญ่ประกอบอาชีพเกษตรกรรม ได้แก่ ปลูกไม้ผล ปลูกไม้ยืนต้น และทำนา โดยจำนวนครัวเรือนเกษตรที่มาขึ้นทะเบียนกรมส่งเสริมการเกษตร 1,408 ครัวเรือน (ตารางที่ 2-4) มีการใช้ที่ดินสำหรับปลูกลำไยมากเป็นอันดับหนึ่ง รองลงมา ได้แก่ มะม่วง ยูคาลิปตัส และข้าว เกษตรกรยังมีการเลี้ยงสัตว์เพื่อจำหน่าย และบริโภคในครัวเรือน

2.6.4 ด้านรายได้-รายจ่าย

จากข้อมูลความจำเป็นพื้นฐานของกรมพัฒนาชุมชน ปี 2567 พบว่า รายได้ครัวเรือนเฉลี่ยปีละ 150,462.90 บาท รายได้บุคคลเฉลี่ยปีละ 57,674.41 บาท รายจ่ายครัวเรือนเฉลี่ยปีละ 43,981.41 บาท รายจ่ายบุคคลเฉลี่ยปีละ 16,858.65 บาท เมื่อพิจารณาจะเห็นว่ารายได้ครัวเรือนมากกว่ารายจ่ายครัวเรือนปีละ 106,481.49 บาท และรายได้บุคคลมากกว่ารายจ่ายบุคคลปีละ 40,815.76 บาท ดังรายละเอียดในตารางที่ 2-5

ตารางที่ 2-5 รายได้-รายจ่ายเฉลี่ยครัวเรือน ตำบลหนองล่อง อำเภอเวียงหนองล่อง จังหวัดลำพูน ปี 2565

ตำบล/หมู่บ้าน	แหล่งรายได้ของครัวเรือน (บาท/ปี)				รายได้เฉลี่ย (บาท/ปี)		รายจ่ายเฉลี่ย (บาท/ปี)	
	อาชีพหลัก	อาชีพรอง	รายได้อื่น	ทำ-หาเอง	ครัวเรือน	บุคคล	ครัวเรือน	บุคคล
ตำบลหนองล่อง	94,567.21	27,391.11	20,245.06	8,259.52	150,462.90	57,674.41	43,981.41	16,858.65
หมู่ที่ 1 หนองล่อง	29,973.47	64,625.09	26,597.95	21,010.31	142,206.81	56,225.79	21,447.65	8,479.98
หมู่ที่ 2 ต้นผึ้ง	104,137.06	38,377.77	17,951.27	314.72	160,780.81	58,438.78	11,199.59	4,070.70
หมู่ที่ 3 วังสะแกง	141,650.54	430.11	0	0	142,080.65	55,753.16	64,306.45	25,234.18
หมู่ที่ 4 ท่าหลุก	131,280.54	0	0	0	131,280.54	57,224.85	51,643.44	22,511.24
หมู่ที่ 5 สันเหมือง	202,179.49	4,038.46	0	0	206,217.95	71,015.45	128,390.38	44,213.91
หมู่ที่ 6 ท่าช้าง	119,208.33	1,433.33	12,120.83	20.83	132,783.33	48,802.45	11,033.33	4,055.13
หมู่ที่ 7 แพะไ้	66,803.28	40,163.93	27,827.87	14,057.38	148,852.46	49,617.49	69,754.10	23,251.37
หมู่ที่ 8 ต้นผึ้งหล่ายลี	59,164.84	48,573.17	61,027.96	22,756.67	191,522.63	72,500.68	30,781.07	11,652.14
หมู่ที่ 9 วังสะแกงใต้	51,285.14	32,610.44	25,216.87	9,445.78	118,558.23	49,448.91	53,238.96	22,205.19

ที่มา: กรมการพัฒนาชุมชน (2567)

บทที่ 3

สถานภาพของทรัพยากรธรรมชาติ

การศึกษาสถานภาพของทรัพยากรธรรมชาติในพื้นที่ตำบลหนองล่อง อำเภอเวียงหนองล่อง จังหวัดลำพูน ได้แก่ ทรัพยากรป่าไม้ ทรัพยากรน้ำ และทรัพยากรดิน ซึ่งเป็นทรัพยากรกายภาพที่สำคัญต่อการทำการเกษตร ดังนั้นจึงจำเป็นต้องทราบว่าทรัพยากรธรรมชาติแต่ละชนิดปัจจุบันมีสถานะอย่างไร เพื่อใช้เป็นข้อมูลประกอบการวางแผนการใช้ที่ดินซึ่งจะนำไปสู่การกำหนดแผนงาน โครงการ กิจกรรม รวมถึงมาตรการต่าง ๆ เพื่อการพัฒนาพื้นที่อย่างมีประสิทธิภาพต่อไป โดยมีรายละเอียดดังนี้

3.1 ทรัพยากรป่าไม้

3.1.1 ป่าไม้ตามกฎหมายและมติคณะรัฐมนตรี

1) ป่าอนุรักษ์ ไม่พบพื้นที่ป่าอนุรักษ์ (เขตอุทยานแห่งชาติ เขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่า เขตวนอุทยาน เขตห้ามล่าสัตว์ป่า) ในพื้นที่

2) ป่าสงวนแห่งชาติ ได้มีการจำแนกเขตการใช้ประโยชน์ทรัพยากรและที่ดินป่าไม้ในพื้นที่ป่าสงวนแห่งชาติตามมติคณะรัฐมนตรี วันที่ 10 มีนาคม 2535 และ 17 มีนาคม 2535 แบ่งออกเป็น 3 เขต ประกอบด้วย เขตพื้นที่ป่าเพื่อการอนุรักษ์ (Zone C) เขตพื้นที่ป่าเพื่อเศรษฐกิจ (Zone E) และเขตพื้นที่ป่าที่เหมาะสมต่อการเกษตร (Zone A) จากการวิเคราะห์ข้อมูล ไม่พบพื้นที่ป่าสงวนแห่งชาติในพื้นที่

3.1.2 **ชั้นคุณภาพลุ่มน้ำ** จากการวิเคราะห์ข้อมูล พบชั้นคุณภาพลุ่มน้ำในพื้นที่ คือ พื้นที่ลุ่มน้ำชั้นที่ 5 เนื้อที่ 12,756 ไร่

ทั้งนี้ เนื้อที่ดังกล่าวข้างต้นคำนวณด้วยระบบสารสนเทศภูมิศาสตร์ เป็นเนื้อที่เบื้องต้นเท่านั้น ไม่สามารถใช้อ้างอิงได้ทางกฎหมาย

3.2 ทรัพยากรน้ำ

3.2.1 ปริมาณน้ำฝน พบว่า ในพื้นที่ตำบลหนองล่อง มีปริมาณน้ำฝนเฉลี่ยในคาบ 30 ปี พ.ศ. 2537-2566 มีปริมาณน้ำฝนรวม 1,100.2 มิลลิเมตรต่อปี

3.2.2 **น้ำผิวดิน** หมายถึง แม่น้ำลำคลอง หนอง บึง ทะเลสาบ อ่างเก็บน้ำ และแหล่งน้ำสาธารณะอื่น ๆ ที่อยู่ในผืนแผ่นดิน ในพื้นที่ตำบลหนองล่อง มีแหล่งน้ำผิวดินธรรมชาติ ได้แก่ น้ำเหมือง แม่น้ำปิง หนองจิก หนองผึ่ง ห้วยผึ่ง และเหมืองพันตอง

3.2.3 **น้ำบาดาล** จากฐานข้อมูลของกรมทรัพยากรน้ำบาดาล (2566) พบว่า ตำบลหนองล่อง มีจำนวนบ่อบาดาลราชการ จำนวน 37 บ่อ และจำนวนบ่อบาดาลเอกชน จำนวน 1 บ่อ

3.3 ทรัพยากรดิน

ทรัพยากรดินในพื้นที่ตำบลหนองล่อง อำเภอเวียงหนองล่อง จังหวัดลำพูน พบหน่วยแผนที่ดินทั้งหมด 8 หน่วยแผนที่ดิน และหน่วยพื้นที่เบ็ดเตล็ด 1 หน่วยแผนที่ ดังนี้

3.3.1 **ดินในพื้นที่ลุ่ม** มี 2 หน่วยแผนที่ดิน ได้แก่

1) หน่วยแผนที่ดิน Hd-sic1A ชุดดินทางดง มีเนื้อดินบนเป็นดินร่วนเหนียวปนทรายแป้ง ความลาดชัน 0-2 เปอร์เซ็นต์ มีเนื้อที่ 395 ไร่ หรือร้อยละ 3.10 ของเนื้อที่ตำบล

2) หน่วยแผนที่ดิน Lp-siA ชุดดินลำปาง มีเนื้อดินบนเป็นดินร่วนปนทรายแข็ง ความลาดชัน 0-2 เปอร์เซ็นต์ มีเนื้อที่ 2,185 ไร่ หรือร้อยละ 17.13 ของเนื้อที่ตำบล

3.3.2 ดินในพื้นที่ดอน มี 6 หน่วยแผนที่ดิน ได้แก่

1) หน่วยแผนที่ดิน Cm-lsA ชุดดินเชียงใหม่ มีเนื้อดินบนเป็นดินทรายปนดินร่วน ความลาดชัน 0-2 เปอร์เซ็นต์ มีเนื้อที่ 3,551 ไร่ หรือร้อยละ 27.84 ของเนื้อที่ตำบล

2) หน่วยแผนที่ดิน Mt-fl-sA ดินแม่แตงที่เป็นดินร่วนละเอียด มีเนื้อดินบนเป็นดินร่วนปนทราย ความลาดชัน 0-2 เปอร์เซ็นต์ มีเนื้อที่ 74 ไร่ หรือร้อยละ 0.58 ของเนื้อที่ตำบล

3) หน่วยแผนที่ดิน Pae-sA ชุดดินแพร่ มีเนื้อดินบนเป็นดินร่วนปนทราย ความลาดชัน 0-2 เปอร์เซ็นต์ มีเนื้อที่ 99 ไร่ หรือร้อยละ 0.77 ของเนื้อที่ตำบล

4) หน่วยแผนที่ดิน Sp-sLB ชุดดินสันป่าตอง มีเนื้อดินบนเป็นดินร่วนปนทราย ความลาดชัน 2-5 เปอร์เซ็นต์ มีเนื้อที่ 5,149 ไร่ หรือร้อยละ 40.36 ของเนื้อที่ตำบล

5) หน่วยแผนที่ดิน Sp-sLB/d3c ชุดดินสันป่าตอง มีเนื้อดินบนเป็นดินร่วนปนทราย ความลาดชัน 2-5 เปอร์เซ็นต์ และพบมวลสารพอกหรือสารเม็ดกลมของเหล็ก ที่ความลึก 50-100 เซนติเมตร มีเนื้อที่ 533 ไร่ หรือร้อยละ 4.18 ของเนื้อที่ตำบล

6) หน่วยแผนที่ดิน Sp-sLC/d3c ชุดดินสันป่าตอง มีเนื้อดินบนเป็นดินร่วนปนทราย ความลาดชัน 5-12 เปอร์เซ็นต์ และพบมวลสารพอกหรือสารเม็ดกลมของเหล็ก ที่ความลึก 50-100 เซนติเมตร มีเนื้อที่ 270 ไร่ หรือร้อยละ 2.12 ของเนื้อที่ตำบล

3.3.3 พื้นที่เบ็ดเตล็ด มี 1 หน่วยแผนที่ คือ หน่วยแผนที่ดิน W พื้นที่น้ำ มีเนื้อที่ 500 ไร่ หรือร้อยละ 3.92 ของเนื้อที่ตำบล

ไม่พบปัญหาทรัพยากรดินทางการเกษตรตามสภาพธรรมชาติในพื้นที่ รายละเอียดของสมบัติดิน ตำบลหนองล่อง อำเภอเวียงหนองล่อง จังหวัดลำพูน ดังแสดงในตารางที่ 3-1 และแผนที่แสดงในลักษณะของ ชุดดิน (รูปที่ 3-1)

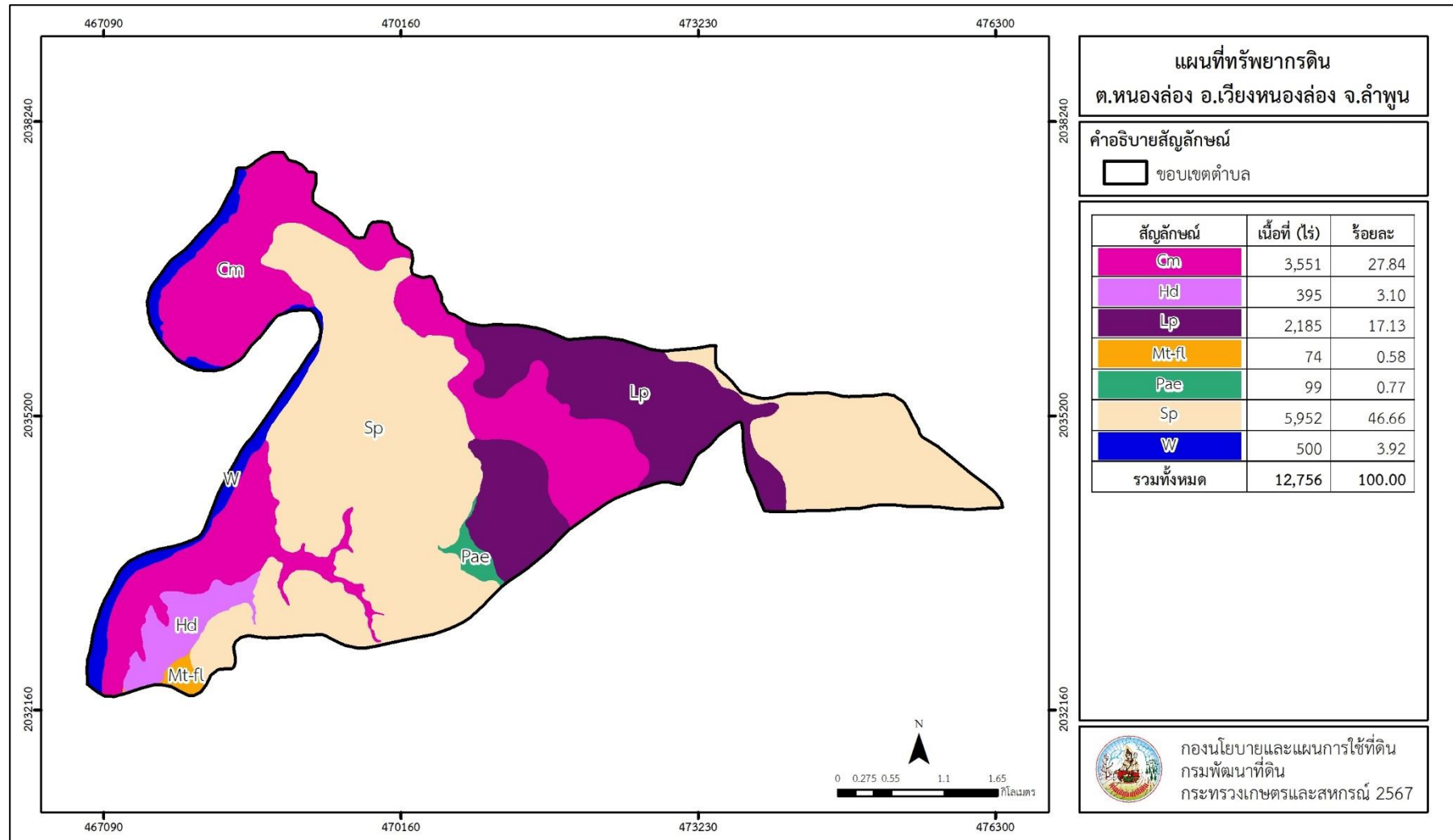

ตารางที่ 3-1 สมบัติดิน ตำบลหนองล่อง อำเภอเวียงหนองล่อง จังหวัดลำพูน

หน่วยแผนที่ดิน	ความลาด ชัน (%)	ความ ลึก (ซม.)	การระบายน้ำ	ความ อุดม สมบูรณ์ ของดิน	ความจุ แลกเปลี่ยน แคตไอออน (cmol/kg)	ความ อิ่มตัวเบส (%)	ปฏิกิริยาดิน		ค่าการนำ ไฟฟ้า (dS/m)	ความลึก ของ ชั้นจาโรไซด์ (ซม.)	เนื้อที่	
							ดินบน	ดินล่าง			ไร่	ร้อยละ
Cm-lsA	0-2	>150	ดี	ปานกลาง	<10	35-75	5.0-7.0	5.0-7.0	<2	-	3,551	27.84
Hd-sic1A	0-2	>150	เลว	ปานกลาง	10-20	>75	5.5-7.0	5.5-8.0	<2	-	395	3.10
Lp-silA	0-2	>150	ค่อนข้างเลว	ปานกลาง	<10	35-75	5.5-6.5	4.5-6.5	<2	-	2,185	17.13
Mt-fl-slA	0-2	>150	ดี	ปานกลาง	<10	<35	5.5-6.5	4.5-5.5	<2	-	74	0.58
Pae-slA	0-2	>150	ดี	ปานกลาง	<10	<35	5.0-6.5	4.5-5.5	<2	-	99	0.77
Sp-slB	2-5	>150	ดี	ปานกลาง	<10	<35	5.5-6.5	4.5-5.5	<2	-	5,149	40.36
Sp-slB/d3c	2-5	>150	ดี	ปานกลาง	<10	<35	5.5-6.5	4.5-5.5	<2	-	533	4.18
Sp-slC/d3c	5-12	>150	ดี	ปานกลาง	<10	<35	5.5-6.5	4.5-5.5	<2	-	270	2.12
W	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	500	3.92
รวมทั้งหมด											12,756	100.00

หมายเหตุ: เนื้อที่คำนวณด้วยระบบสารสนเทศภูมิศาสตร์

ที่มา: กองสำรวจและวิจัยทรัพยากรดิน กรมพัฒนาที่ดิน (2566)

รูปที่ 3-1 ทรัพยากรดิน ตำบลหนองล่อง อำเภอเวียงหนองล่อง จังหวัดลำพูน

บทที่ 4

กระบวนการมีส่วนร่วมของชุมชน (Participatory Rural Appraisal: PRA)

4.1 การวิเคราะห์ผลจากการจัดทำกระบวนการมีส่วนร่วมของชุมชน (PRA)

การวิเคราะห์ผลจากการจัดทำกระบวนการมีส่วนร่วมของชุมชน (PRA) เมื่อวันที่ 13 สิงหาคม 2567 มีสาระสำคัญสรุปได้ดังนี้

4.1.1 ปัญหาหลักของตำบลหนองล่อง คือ

- 1) ไฟฟ้าเพื่อการเกษตรไม่เพียงพอ/ไม่ทั่วถึง
- 2) มีการใช้ที่ดินอย่างต่อเนื่อง ขาดการจัดการดินที่เหมาะสม
- 3) ขาดแคลนน้ำเพื่อการเกษตรในฤดูแล้ง /แหล่งน้ำไม่เพียงพอ/น้ำท่วมในฤดูฝน
- 4) ต้นทุนการผลิตทางการเกษตรสูง
- 5) ผลผลิตราคาถูกควบคุมโดยพ่อค้าคนกลาง/ราคาผลผลิตต่ำในแต่ละขนาดต่างกันมาก
- 6) ไม่มีถนนทางเข้าพื้นที่การเกษตรในบางพื้นที่

4.1.2 ความต้องการของชุมชน เกษตรกร และตำบลหนองล่อง มีความต้องการ 6 ประการ คือ

- 1) หน่วยงานภาครัฐ ช่วยแก้ไขปัญหาน้ำไฟฟ้าเพื่อการเกษตรไม่เพียงพอ
- 2) อบรมความรู้ด้านการจัดการดิน การวิเคราะห์ดิน และส่งเสริมการใช้ปุ๋ยอินทรีย์
- 3) แก้ไขปัญหาการขาดแคลนน้ำ ก่อสร้างแหล่งน้ำเพิ่มเติม
- 4) ให้มีการประกันราคาผลผลิตทางการเกษตร
- 5) ให้มีการขยายตลาดส่งออกผลผลิตทางการเกษตรเพิ่ม /ส่งเสริมการแปรรูปผลผลิต
- 6) ให้ภาครัฐช่วยก่อสร้าง/ปรับปรุงถนนเข้าพื้นที่เกษตรให้ทั่วถึง

ผลจากการจัดทำกระบวนการมีส่วนร่วมของชุมชน (PRA) ได้นำมาวิเคราะห์ร่วมกับปัญหาด้านกายภาพ โดยระบบ DPSIR มีรายละเอียดดังนี้ (รูปที่ 4-1)

1) แรงขับเคลื่อน (Driver) มี 4 ประการ คือ

- 1.1) การใช้ที่ดินไม่เหมาะสมกับศักยภาพ
- 1.2) การเปลี่ยนแปลงของสภาพภูมิอากาศ
- 1.3) นโยบายภาครัฐ การค้าเสรี
- 1.4) สถานการณ์สงครามระหว่างประเทศ

2) แรงกดดัน (Pressure) ที่เกิดจากปัจจัยขับเคลื่อน มี 5 ประการ คือ

- 2.1) พื้นที่เกษตรไกลจากถนนใหญ่ และไม่มีถนนเข้าแปลง หรือทางเข้าลำบาก
- 2.2) พื้นที่เกษตรมีจำกัด และขาดความรู้ด้านการจัดการดินที่ถูกต้องตามหลักวิชาการ
- 2.3) การกระจายของฝนไม่สม่ำเสมอ ฝนล่าช้า
- 2.4) มีแหล่งเก็บกักน้ำทางการเกษตรไม่เพียงพอ
- 2.5) ราคาปัจจัยการผลิต และผลผลิตเป็นไปตามกลไกตลาด (นายทุนกำหนดราคา)

3) สภาวะ (State) ที่เกิดแรงกดดัน มี 5 ประการ คือ

- 3.1) ไฟฟ้าเพื่อการเกษตรไม่เพียงพอ/ไม่ทั่วถึง
- 3.2) มีการใช้ที่ดินอย่างต่อเนื่อง ขาดการจัดการดินที่เหมาะสม
- 3.3) ขาดแคลนน้ำเพื่อการเกษตรในฤดูแล้ง
- 3.4) ต้นทุนการผลิตทางการเกษตรสูง
- 3.5) ผลผลิตราคาถูก /ราคาผลผลิตต่ำในแต่ละขนาดห่างกันมาก

4) ผลกระทบ (Impact) ที่ปรากฏในพื้นที่ มี 3 ประการ คือ

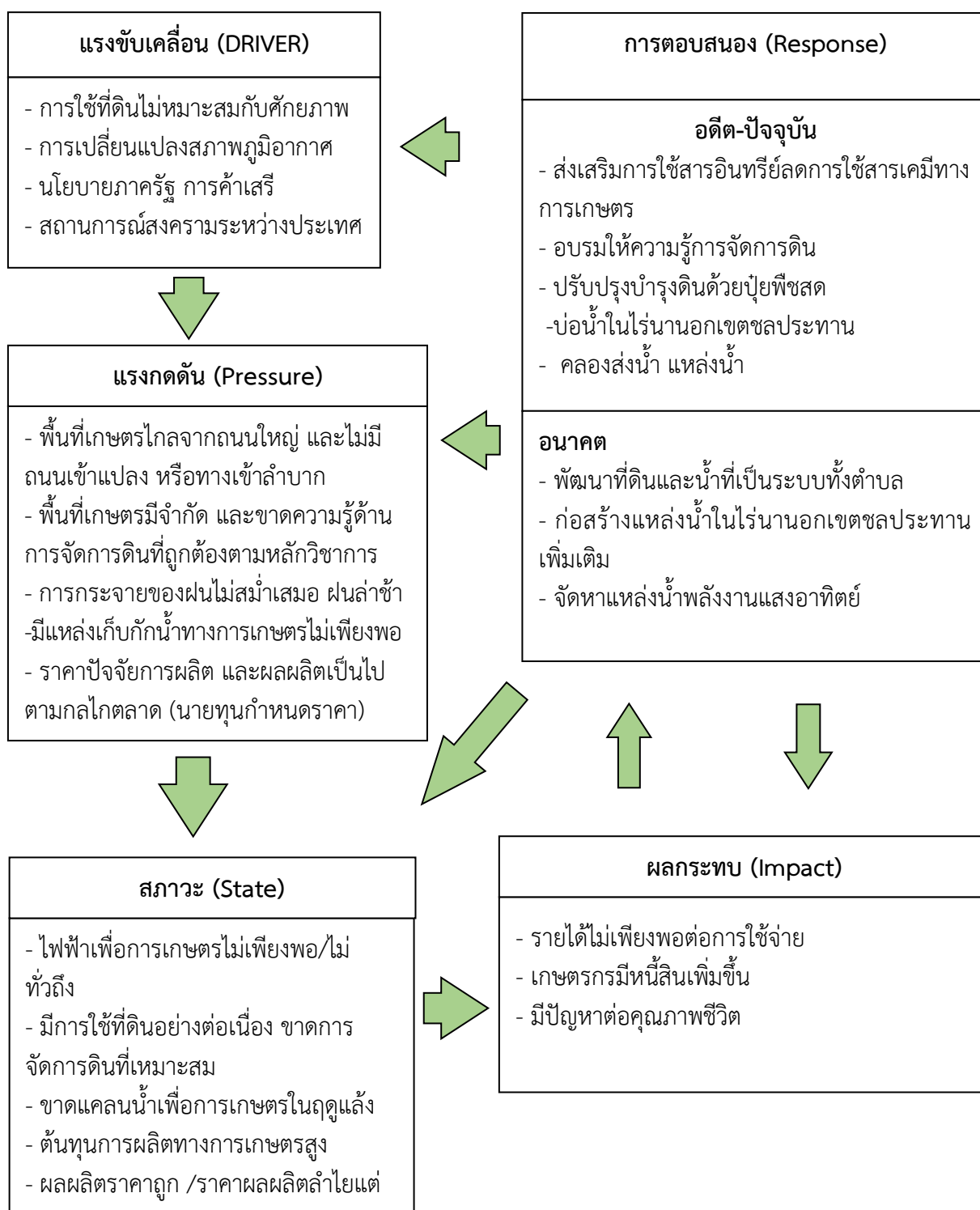
- 4.1) รายได้ไม่เพียงพอต่อการใช้จ่าย
- 4.2) เกษตรกรมีหนี้สินเพิ่มขึ้น
- 4.3) มีปัญหาต่อคุณภาพชีวิต

5) การตอบสนอง (Response) ของรัฐในอดีต ปัจจุบัน และในอนาคต มีดังนี้
อดีต-ปัจจุบัน

- ส่งเสริมการใช้สารอินทรีย์ลดการใช้สารเคมีทางการเกษตร
- อบรมให้ความรู้การจัดการดิน
- ปรับปรุงบำรุงดินด้วยปุ๋ยพืชสด
- บ่อน้ำในไร่นานอกเขตชลประทาน
- คลองส่งน้ำ แหล่งน้ำ

อนาคต

- พัฒนาที่ดินและน้ำที่เป็นระบบทั้งตำบล
- ก่อสร้างแหล่งน้ำในไร่นานอกเขตชลประทานเพิ่มเติม
- จัดหาแหล่งน้ำพลังงานแสงอาทิตย์

รูปที่ 4-1 การวิเคราะห์สถานการณ์โดยระบบ DPSIR ของตำบลหนองล่อง อำเภอเวียงหนองล่อง จังหวัดลำพูน

4.2 ระบบการปลูกพืชในปัจจุบัน

ตำบลหนองล่อง อำเภอเวียงหนองล่อง จังหวัดลำพูน มีการเพาะปลูกพืช ดังนี้

- 1) ลำไย เกษตรกรส่วนใหญ่จะเลือกปลูกลำไยตลอดทั้งปี ในช่วงที่เหมาะสมต่อการปลูกคือ ปลายฤดูฝน (กันยายน ถึงตุลาคม) ซึ่งมีความชื้น ในดินและอากาศพอเหมาะ
- 2) มะม่วง เกษตรกรจะเลือกปลูกมะม่วงตลอดทั้งปี ในช่วงที่เหมาะสมต่อการปลูกคือ ปลายฤดูฝน (กันยายน ถึงตุลาคม) ซึ่งมีความชื้น ในดินและอากาศพอเหมาะ
- 3) ข้าว เกษตรกรจะปลูกข้าวในช่วงต้นเดือนสิงหาคม ถึงเดือนธันวาคม หลังจากเก็บเกี่ยวข้าวเสร็จ เกษตรกรบางรายก็ปลูกพืชผักสวนครัวต่อ
- 4) พืชผัก เกษตรกรจะปลูกพืชผัก เช่น ถั่วฝักยาว ผักชี และพืชผักอื่นๆ เพื่อจำหน่าย โดยจะสลับชนิดปลูกตลอดทั้งปี

เดือน ระบบเกษตร	ม. ค.	ก.พ.	มี.ค.	เม.ย.	พ.ค.	มิ.ย.	ก.ค.	ส.ค.	ก.ย.	ต.ค.	พ.ย.	ธ.ค.
1. ลำไย	ลำไย											
2. มะม่วง	มะม่วง											
3. ข้าว												
4. พืชผักสวนครัว	พืชผัก											

รูปที่ 4-2 ระบบการปลูกพืชในปัจจุบันของ ตำบลหนองล่อง อำเภอเวียงหนองล่อง จังหวัดลำพูน

บทที่ 5

การประเมินคุณภาพที่ดิน

5.1 หลักการประเมินคุณภาพที่ดินด้านกายภาพ

การประเมินคุณภาพที่ดินหรือการประเมินความเหมาะสมของที่ดิน สอดคล้องตามหลักการของ FAO Framework ค.ศ. 1983 ซึ่งการประเมินคุณภาพที่ดินด้านกายภาพ เป็นการประเมินศักยภาพของที่ดินว่าที่ดินนั้นๆเหมาะสมมากหรือน้อยเพียงใดสำหรับการใช้ที่ดินประเภทต่างๆ หรือการปลูกพืชต่างๆ โดยพิจารณาจาก สภาพแวดล้อมที่มีผลต่อการเจริญเติบโตของพืช สมบัติดินที่ได้จำแนกไว้ในแต่ละตำบล ร่วมกับการจัดการพื้นที่ เช่น ระบบชลประทาน พื้นที่ยกทรง การจัดระบบอนุรักษ์ดินและน้ำ เป็นต้น และนอกจากนี้พิจารณาความต้องการปัจจัยต่อการปลูกพืชแต่ละชนิด สอดคล้องตามหลักการของ FAO ได้แก่ ความต้องการด้านพืช ความต้องการด้านการจัดการ ความต้องการด้านการอนุรักษ์ (บัณฑิต และ คำรน, 2542) รายละเอียดดังตารางที่ 5-1

ระดับความเหมาะสมของที่ดินได้จากการสังเคราะห์ข้อมูลดิน การจัดการที่ดิน หรือดินที่มีลักษณะเฉพาะที่เกิดขึ้นตามสภาพภูมิประเทศ (ซึ่งจะเรียกรวมว่าหน่วยที่ดิน) ลักษณะภูมิอากาศ พิจารณาร่วมกับระดับความต้องการปัจจัยต่อการเจริญเติบโตของพืชแต่ละชนิด หลังจากนั้นดำเนินการประเมินคุณภาพที่ดิน ซึ่งสามารถจำแนกระดับความเหมาะสมของที่ดินได้เป็น 4 ชั้น ได้แก่ เหมาะสมสูง (S1) เหมาะสมปานกลาง (S2) เหมาะสมเล็กน้อย (S3) และไม่เหมาะสม (N) โดยที่

S1: ไม่มีข้อจำกัดด้านที่ดินตามปัจจัยที่ใช้พิจารณา

S2: มีข้อจำกัดด้านที่ดินที่แก้ไขได้ง่ายหรือข้อจำกัดอาจไม่ส่งผลกระทบต่อ การเจริญเติบโตของพืชอย่างชัดเจน

S3: มีข้อจำกัดด้านที่ดินที่แก้ไขได้ยาก ควรปรับเปลี่ยนการผลิตเป็นพืชชนิดอื่นหรือ กิจกรรมอื่น (ส่วนใหญ่เป็นลักษณะทางกายภาพ)

N: มีข้อจำกัดที่พัฒนาหรือปรับปรุงที่ดินได้ยากมาก หากจะดำเนินการพัฒนาหรือ ปรับปรุงต้องใช้ต้นทุนสูงหรือเครื่องจักรขนาดใหญ่ แนะนำให้ปรับเปลี่ยนการผลิต

ตารางที่ 5-1 ตัวอย่างการประเมินคุณภาพที่ดินด้านกายภาพของประเภทการใช้ประโยชน์ที่ดิน

คุณภาพที่ดิน (Land Quality)	คุณลักษณะที่ดินตัวแทน (Land Characteristics)	ระดับความ เหมาะสม (Land Suitability Rating)
1. ความเหมาะสมด้านความต้องการด้านพืช (Crop Requirements)		
1.1. การหยั่งลึกของรากพืช (r)	ความลึกของดิน	S1
1.2. ความชุ่มชื้นที่เป็นประโยชน์ต่อพืช (m)	ปริมาณน้ำฝนเฉลี่ยในรอบปี	S2m
1.3. ความเป็นประโยชน์ของออกซิเจน ต่อรากพืช (o)	สภาพการระบายน้ำของดิน	S2o
ความเหมาะสมรวมด้านความต้องการด้านพืช (Crop Requirements)		S2om
2. ความเหมาะสมด้านความต้องการด้านการจัดการ (Management Requirements)		
2.1. สภาพการเขตกรรม (k)	ชั้นความยากง่ายในการ เขตกรรม (ดินบน)	S1
2.2. ศักยภาพการใช้เครื่องจักรกล (w)	ความลาดชันของพื้นที่	S3w
ความเหมาะสมรวมด้านความต้องการด้านการจัดการ (Management Requirements)		S3w
3. ความเหมาะสมด้านความต้องการด้านการอนุรักษ์ (Conservation Requirements)		
3.1 ความเสียหายจากการกัดกร่อน (e)	ความลาดชันของพื้นที่	S3e
ความเหมาะสมรวมด้านความต้องการด้านการอนุรักษ์ (Conservation Requirements)		S3e
ความเหมาะสมด้านกายภาพของประเภทการใช้ประโยชน์ที่ดินใน แต่ละหน่วยที่ดินโดยรวม		S3ew

5.2 พืชเศรษฐกิจที่สำคัญของตำบล

พืชเศรษฐกิจหลักและพืชทางเลือกของตำบล ได้แก่ ลำไย มะม่วง ข้าว ยางพารา อินทผลัม

5.3 ระดับความเหมาะสมของที่ดิน

การประเมินคุณภาพที่ดินของพืชเศรษฐกิจหลักและพืชทางเลือก ตำบลหนองล่อง อำเภอเวียงหนองล่อง จังหวัดลำพูน ได้ผลการประเมินคุณภาพที่ดิน ดังตารางที่ 5-2

ตารางที่ 5-2 ชั้นความเหมาะสมทางกายภาพของดิน ตำบลหนองล่อง อำเภอเวียงหนองล่อง จังหวัดลำพูน

หน่วยที่ดิน	ลำไย	มะม่วง	ข้าว	ยางพารา	อินทผลัม
Cm-lsA	S2ns	S2ns	S3o	S2ns	S2n
Hd-sic1A	N	N	S1	N	N
Lp-silA	S3o	S3o	S2n	S3o	S3o
Mt-fl-s1A	S2ns	S2ns	S3o	S2ns	S2n
Pae-s1A	S2ns	S2ns	S3o	S2ns	S2n
Sp-s1B/d3c	S2ns	S2ns	S3o	S2ns	S2n
Sp-s1B	S2ns	S2ns	S3o	S2ns	S2n
Sp-s1C/d3c	S2ns	S2ns	S3ewo	S2ns	S2n

หมายเหตุ: * หมายถึง หน่วยแผนที่ดินที่มีความอุดมสมบูรณ์ของดินต่างจากหน่วยแผนที่ดินเดียวกัน

ความหมายของสัญลักษณ์แสดงข้อจำกัดชั้นความเหมาะสม

- e = ความเสียหายจากการกัดกร่อน
- w = ศักยภาพการใช้เครื่องจักร
- r = สภาพการหยั่งลึกของราก
- z = สารพิษ
- x = การมีเกลือมากเกินไป
- m = ความชุ่มชื้นที่เป็นประโยชน์ต่อพืช
- o = ความเป็นประโยชน์ของออกซิเจนต่อรากพืช
- n = ความจุในการดูดซับธาตุอาหาร
- s = ความเป็นประโยชน์ของธาตุอาหาร

บทที่ 6

แผนการใช้ที่ดิน

6.1 การวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อจัดทำแผนการใช้ที่ดินระดับตำบล

ตามที่กรมพัฒนาที่ดินได้จัดทำแผนปฏิบัติการราชการกรมพัฒนาที่ดินระยะ 5 ปี (พ.ศ. 2566-2570) เพื่อให้บรรลุตามวิสัยทัศน์ที่กำหนดไว้ คือ “เป็นองค์กรอัจฉริยะทางดิน เพื่อขับเคลื่อนการใช้ที่ดินอย่างเหมาะสม 15 ล้านไร่ ภายในปี 2570” ซึ่งในส่วนของประเด็นการพัฒนาที่ 2 บริหารจัดการทรัพยากรดิน และที่ดินด้วยชุดข้อมูลที่มีมูลค่าสูง (High Value Dataset) ซึ่งมีเป้าหมาย คือ การนำชุดข้อมูลที่มีมูลค่าสูงไปใช้ในการบริหารจัดการทางการเกษตร ในส่วนของตัวชี้วัด บริหารจัดการทรัพยากรดินและที่ดินบนพื้นฐานของชุดข้อมูลที่มีมูลค่าสูง ร้อยละ 100 กลยุทธ์ที่ 2 ยกระดับแผนการใช้ที่ดินไปสู่การปฏิบัติ ได้กำหนดให้ ร้อยละของแผนการใช้ที่ดินระดับตำบลที่จัดทำแล้วเสร็จทั่วประเทศ ภายใน ปี 2570 (ไม่น้อยกว่า ร้อยละ 80) เป็นตัวชี้วัดหนึ่งของกลยุทธ์ดังกล่าว

การวางแผนการใช้ที่ดินระดับตำบลเป็นการวางกรอบและนโยบายการการพัฒนาพื้นที่ให้เกิดการใช้ที่ดินอย่างสมดุลและยั่งยืน ซึ่งจะมีความละเอียดและเฉพาะเจาะจงมากกว่าแผนการใช้ที่ดินระดับประเทศ ที่ใช้เป็นกรอบนโยบายการพัฒนาพื้นที่ระดับประเทศ เป็นการกำหนดแนวทางใช้ที่ดินให้ตรงกับศักยภาพ โดยเฉพาะทางด้านการเกษตร และนำไปสู่การกำหนดแผนงาน โครงการ กิจกรรม ที่มีความสอดคล้องกับสภาพพื้นที่ ทั้งนี้การใช้ขอบเขตการปกครองในระดับตำบลจะนำไปสู่การพัฒนาเชิงพื้นที่ที่มีเป้าหมายและทิศทางสอดคล้องตามบริบทของแต่ละตำบล และมีผู้รับผิดชอบโดยตรง คือ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ซึ่งแผนการใช้ที่ดินในระดับที่ใหญ่กว่านี้ อาจไม่สามารถนำมาใช้ปฏิบัติงานในระดับพื้นที่ได้อย่างเป็นรูปธรรมเนื่องจากเป็นแผนงานสำหรับนำไปใช้ปฏิบัติงานเชิงนโยบายและยุทธศาสตร์ในภาพรวม

ทั้งนี้แผนการใช้ที่ดินเป็นผลที่ได้จากการวิเคราะห์ข้อมูลทางด้านกายภาพ เศรษฐกิจ และสังคม โดยได้นำฐานข้อมูลที่ได้จากการรวบรวมข้อมูลทุติยภูมิ และข้อมูลปฐมภูมิจากการสำรวจภาคสนาม การศึกษาด้านกายภาพ ได้จาก การวิเคราะห์สถานภาพของทรัพยากรธรรมชาติ อาทิ ทรัพยากรดิน ทรัพยากรน้ำ และทรัพยากรป่าไม้ร่วมกับการพิจารณาลักษณะการใช้ประโยชน์ที่ดิน ข้อกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับพื้นที่ในเขตป่าไม้ตามกฎหมาย เช่น เขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่า เขตอุทยานแห่งชาติ เขตป่าสงวนแห่งชาติ และนโยบายของรัฐที่เกี่ยวข้องกับพื้นที่ที่มีมติคณะรัฐมนตรีเกี่ยวกับการใช้ที่ดิน มติคณะรัฐมนตรี เรื่องการจำแนกการใช้ประโยชน์ที่ดินในพื้นที่ป่าไม้ในเขตป่าสงวนแห่งชาติ เป็นต้น ประกอบกับการพิจารณาจากทิศทางตามกรอบนโยบายที่เกี่ยวข้องกับการกำหนดเขตการใช้ที่ดินภายในพื้นที่ตำบล เช่น ยุทธศาสตร์ของจังหวัด ร่วมกับความต้องการของท้องถิ่น สามารถกำหนดแนวทางการใช้ที่ดินตามศักยภาพของทรัพยากร เพื่อการรักษาคุณภาพของลักษณะทางนิเวศวิทยาและการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ โดยคำนึงถึงสภาพทางเศรษฐกิจและสังคมของชุมชนในพื้นที่ ซึ่งข้อมูลนี้ส่วนหนึ่งได้มาจากการวิเคราะห์ชุมชนแบบมีส่วนร่วม (PRA) ทำการสังเคราะห์ข้อมูลทุกด้านเพื่อให้ได้เขตการใช้ที่ดินที่เหมาะสมกับศักยภาพของพื้นที่ต่อไป

6.2 แผนการใช้ที่ดิน

จากการวิเคราะห์ข้อมูลกายภาพ เศรษฐกิจ และสังคม พบว่าแผนการใช้ที่ดินตำบลหนองล่อง อำเภอเวียงหนองล่อง จังหวัดลำพูนสามารถกำหนดออกเป็น 5 เขตหลัก ได้แก่ เขตเกษตรกรรม เขตชุมชน และสิ่งปลูกสร้าง เขตแหล่งน้ำ เขตพื้นที่อื่น ๆ และเขตรักษาสมดุลของธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม มีรายละเอียดดังนี้ (ตารางที่ 6-1 และรูปที่ 6-1)

6.2.1 เขตเกษตรกรรม เป็นพื้นที่เกษตรกรรมซึ่งในที่นี้ คือ พื้นที่ที่อยู่นอกเขตที่มีการประกาศเป็นเขตป่าไม้ตามกฎหมาย ซึ่งรัฐได้กำหนดเป็นพื้นที่ทำกิน มีการออกเอกสารสิทธิ์ซึ่งรวมถึงพื้นที่ในเขตปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมด้วย เขตนี้รวมถึงการทำกิจกรรมภาคการเกษตรอื่นที่นอกเหนือจากการปลูกพืชด้วย ประกอบด้วย 1 เขตรอง คือ เขตเกษตรกรรมที่มีศักยภาพการผลิตสูง มีเนื้อที่ 8,593 ไร่ หรือคิดเป็นร้อยละ 67.37 ของเนื้อที่ตำบล มีรายละเอียด คือ เขตเกษตรกรรมที่มีศักยภาพการผลิตสูง พื้นที่เขตนี้มีศักยภาพในการผลิตรองจากเขตเกษตรกรรมขั้นดี ซึ่งแบ่งออกเป็น 2 ประเภท ได้แก่ เขตเกษตรกรรมที่มีศักยภาพการผลิตสูง (ประเภทที่ 1) และเขตเกษตรกรรมที่มีศักยภาพการผลิตสูง (ประเภทที่ 2) แต่ในตำบลนี้มีเพียงเขตเกษตรกรรมที่มีศักยภาพการผลิตสูง (ประเภทที่ 2) ซึ่งเป็นเขตที่ทำการเกษตรโดยอาศัยน้ำฝนเป็นหลัก ซึ่งส่งผลให้มีข้อจำกัดต่อการเพาะปลูกพืชด้านความชื้นที่พืชนำไปใช้ประโยชน์ ในส่วนของที่ดินมีศักยภาพในการผลิตอยู่ในระดับสูงถึงปานกลาง และนอกจากนี้พบว่าดินในพื้นที่เขตนี้มีสมบัติที่เหมาะสมต่อการเพาะปลูกพืชแยกตามชนิดพืช มีรายละเอียดดังนี้

- เขตทำนา (สัญลักษณ์ 2221) มีเนื้อที่ 233 ไร่ หรือ คิดเป็นร้อยละ 1.83 ของเนื้อที่ตำบล เป็นพื้นที่ที่มีศักยภาพต่อการทำนาในระดับเหมาะสมเล็กน้อยถึงไม่เหมาะสม และปัจจุบันเกษตรกรมีการปลูกข้าวได้ปีละ 1 ครั้ง
- เขตปลูกไม้ผล (สัญลักษณ์ 2222) มีเนื้อที่ 7,894 ไร่ หรือ คิดเป็นร้อยละ 61.88 ของเนื้อที่ตำบล ปัจจุบันเกษตรกรปลูกไม้ผล โดยไม้ผลที่ปลูก ได้แก่ ลำไย มะม่วง
- เขตปลูกไม้ยืนต้น (สัญลักษณ์ 2223) มีเนื้อที่ 353 ไร่ หรือ คิดเป็นร้อยละ 2.77 ของเนื้อที่ตำบล ปัจจุบันเกษตรกรปลูกไม้ยืนต้น โดยไม้ยืนต้นที่ปลูก ได้แก่ ไม้สัก ยูคาลิปตัส
- เขตปลูกพืชทางเลือก (สัญลักษณ์ 2225) มีเนื้อที่ 113 ไร่ หรือ คิดเป็นร้อยละ 0.89 ของเนื้อที่ตำบล ปัจจุบันปลูกพืชผัก ไม้ดอก หรือเกษตรผสมผสาน โดยพืชที่ปลูก ได้แก่ ผักชี ถั่วฝักยาว

6.2.2 เขตชุมชนและสิ่งปลูกสร้าง มีเนื้อที่ 2,440 ไร่ หรือคิดเป็นร้อยละ 19.13 ของเนื้อที่ตำบล ประกอบด้วย 3 เขตรอง ได้แก่ เขตชุมชน/สถานที่ราชการ เขตอุตสาหกรรม/แหล่งรับซื้อผลผลิต และเขตการใช้พื้นที่เฉพาะ มีรายละเอียดดังนี้

- (1) เขตชุมชน/สถานที่ราชการ (สัญลักษณ์ 3100) มีเนื้อที่ 1,781 ไร่ หรือ คิดเป็นร้อยละ 13.96 ของเนื้อที่ตำบล ปัจจุบันมีการใช้ที่ดินชุมชนและที่อยู่อาศัย มีทั้งประเภทชุมชนเมือง ชุมชนชนบท และที่ตั้งของสถาบันและสถานที่ราชการต่าง ๆ
- (2) เขตอุตสาหกรรม/แหล่งรับซื้อผลผลิต (สัญลักษณ์ 3200) มีเนื้อที่ 182 ไร่ หรือ คิดเป็นร้อยละ 1.43 ของเนื้อที่ตำบล ปัจจุบันมีการใช้ที่ดินประเภทโรงงานอุตสาหกรรม แหล่งรับซื้อผลผลิตทางการเกษตรประเภทต่าง ๆ

(3) เขตการใช้พื้นที่เฉพาะ (สัญลักษณ์ 3300) มีเนื้อที่ 477 ไร่ หรือ คิดเป็นร้อยละ 3.74 ของเนื้อที่ตำบล ปัจจุบันมีการใช้ที่ดินที่นอกเหนือจาก 2 เขตดังกล่าวข้างต้น เช่น สถานที่พักผ่อน ท้องเที่ยว สวนสาธารณะ รีสอร์ท ระบบขนส่งมวลชน โบราณสถาน เป็นต้น

6.2.3 เขตแหล่งน้ำ มีเนื้อที่ 728 ไร่ หรือคิดเป็นร้อยละ 5.70 ของเนื้อที่ตำบล ประกอบด้วย 2 เขตรอง ได้แก่ เขตแหล่งน้ำตามธรรมชาติ และเขตแหล่งน้ำที่สร้างขึ้น มีรายละเอียดดังนี้

(1) เขตแหล่งน้ำตามธรรมชาติ (สัญลักษณ์ 4100) มีเนื้อที่ 628 ไร่ หรือ คิดเป็นร้อยละ 4.92 ของเนื้อที่ตำบล ปัจจุบันมีสภาพการใช้ที่ดินเป็นลักษณะของแหล่งน้ำตามธรรมชาติ เช่น ห้วย หนอง คลอง แม่น้ำ เป็นต้น

(2) เขตแหล่งน้ำที่สร้างขึ้น (สัญลักษณ์ 4200) มีเนื้อที่ 100 ไร่ หรือ คิดเป็นร้อยละ 0.78 ของเนื้อที่ตำบล ปัจจุบันมีสภาพการใช้ที่ดินเป็นแหล่งน้ำที่สร้างขึ้น เช่น คลองชลประทาน อ่างเก็บน้ำ เป็นต้น

6.2.4 เขตพื้นที่อื่น ๆ (สัญลักษณ์ 5000) มีเนื้อที่ 957 ไร่ หรือคิดเป็นร้อยละ 7.50 ของเนื้อที่ตำบล เป็นเขตที่มีลักษณะการใช้ที่ดินที่มีความเฉพาะ เช่น เหมืองแร่ ที่ทิ้งขยะ หาดทราย ไม้พุ่ม เป็นต้น

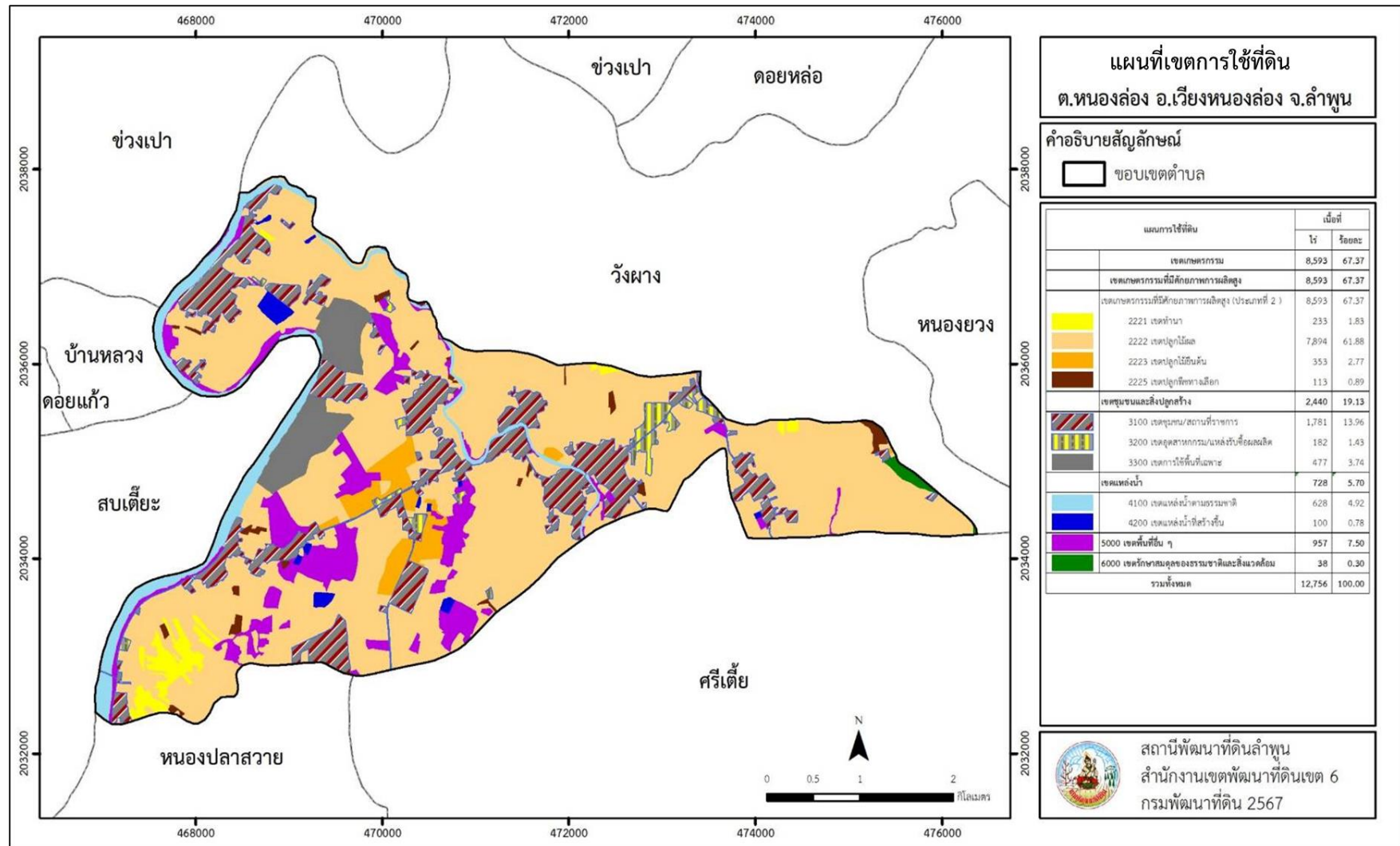
6.2.5 เขตรักษาสมดุลของธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม (สัญลักษณ์ 6000) มีเนื้อที่ 38 ไร่ หรือ คิดเป็นร้อยละ 0.30 ของเนื้อที่ตำบล มีการใช้ที่ดินเป็นป่าไม้ที่พบในพื้นที่เกษตรกรรม ซึ่งอยู่นอกเขตป่าไม้ตามกฎหมาย ส่วนใหญ่เป็นป่าปลูก ป่าชุมชน

ตารางที่ 6-1 เขตการใช้ที่ดิน ตำบลหนองล่อง อำเภอเวียงหนองล่อง จังหวัดลำพูน

สัญลักษณ์ แผนที่	เขตการใช้ที่ดิน	เนื้อที่	
		ไร่	ร้อยละ
1	เขตเกษตรกรรม	8,593	67.37
	1.1 เขตเกษตรกรรมที่มีศักยภาพการผลิตสูง		
	1) เขตเกษตรกรรมที่มีศักยภาพการผลิตสูง (ประเภทที่ 2)	8,593	67.37
2221	- เขตทำนา	233	1.83
2222	- เขตปลูกไม้ผล	7,894	61.88
2223	- เขตปลูกไม้ยืนต้น	353	2.77
2225	- เขตปลูกพืชทางเลือก	113	0.89
2	เขตชุมชนและสิ่งปลูกสร้าง	2,440	19.13
3100	2.1 เขตชุมชน/สถานที่ราชการ	1,781	13.96
3200	2.2 เขตอุตสาหกรรม/แหล่งรับซื้อผลผลิต	182	1.43
3300	2.3 เขตการใช้พื้นที่เฉพาะ	477	3.74
3	เขตแหล่งน้ำ	728	5.7
4100	3.1 เขตแหล่งน้ำตามธรรมชาติ	628	4.93
4200	3.2 เขตแหล่งน้ำที่สร้างขึ้น	100	0.77
5000	4 เขตพื้นที่อื่น ๆ	957	7.51
6000	5 เขตรักษาสมดุลของธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม	38	0.31
รวม		12,756	100.00

หมายเหตุ: เนื้อที่คำนวณด้วยระบบสารสนเทศภูมิศาสตร์

รูปที่ 6-1 เขตการใช้ที่ดิน ตำบลหนองล่อง อำเภอเวียงหนองล่อง จังหวัดลำพูน

บทที่ 7

การขับเคลื่อนแผนการใช้ที่ดิน

7.1 ขั้นตอนการดำเนินงาน

ภายหลังการจัดทำแผนการใช้ที่ดินตำบลหนองล่อง อำเภอเวียงหนองล่อง จังหวัดลำพูน แล้ว จะต้องดำเนินการดังต่อไปนี้

7.1.1 จัดทำเป้าหมายการดำเนินงานและงบประมาณและกิจกรรมต่าง ๆ ที่จะดำเนินการในปีงบประมาณ 2567 ถึง 2572

7.1.2 นำแผนการใช้ที่ดินตำบลหนองล่อง ไปเสนอต่อเทศบาลตำบลหนองล่อง เพื่อมีมติให้ความร่วมมือในกิจกรรมพัฒนาที่ดินดำเนินการกิจกรรมต่าง ๆ ที่กำหนดไว้ในแผน และได้รับการเชื่อมโยงสู่แผนพัฒนาตำบล

7.1.3 สถานีพัฒนาที่ดินลำพูน เสนอเป้าหมายและงบประมาณให้รายงานมายังกรมพัฒนาที่ดิน

7.1.4 กรมพัฒนาที่ดินพิจารณาสนับสนุนงบประมาณกิจกรรมและโครงการตามเป้าหมายที่กำหนดในแผนการใช้ที่ดิน

7.1.5 สถานีพัฒนาที่ดินลำพูน นำเสนอต่อที่ประชุมจังหวัด/อำเภอ เพื่อสร้างการรับรู้และประชาสัมพันธ์ให้หน่วยงานอื่น นำโครงการภายใต้หน่วยงานมาพัฒนาพื้นที่ตามแผนการใช้ที่ดินกำหนด

7.2 กิจกรรมที่จะดำเนินการของกรมพัฒนาที่ดิน

งบประมาณที่กำหนดไว้เป็นการประมาณเบื้องต้น อาจมีการเปลี่ยนแปลงตามที่ได้รับการจัดสรรให้ดำเนินการ (ตารางที่ 7-1)

เขตเกษตรกรรม

1) **ดินขาดความอุดมสมบูรณ์/ดินทราย** มีแผนงาน/โครงการปรับปรุงบำรุงดิน ดังนี้

- (1) การส่งเสริมการผลิตและการใช้สารอินทรีย์
- (2) การผลิต-จัดหาเมล็ดพันธุ์พืชปุ๋ยสด
- (3) การส่งเสริมการปรับปรุงบำรุงดินด้วยพืชปุ๋ยสด
- (4) การพัฒนากลุ่มเกษตรกรใช้สารอินทรีย์ลดการใช้สารเคมีทางการเกษตร
- (6) การจัดหาปุ๋ยอินทรีย์
- (7) การส่งเสริมการปรับปรุงบำรุงพื้นที่ดินกรด
- (8) การวิเคราะห์ตัวอย่างดิน และให้คำแนะนำการจัดการดิน น้ำ และพืช

2) **พื้นที่ประสบปัญหาภัยแล้ง** มีแผนงาน/โครงการบริหารจัดการน้ำ ดังนี้

- (1) การก่อสร้างแหล่งน้ำในไร่นานอกเขตชลประทาน
- (2) การก่อสร้างระบบส่งน้ำระบบกระจายน้ำด้วยระบบพลังงานไฟฟ้าแสงอาทิตย์ คลองส่งน้ำ อ่างเก็บน้ำ

7.3 กิจกรรมที่จะดำเนินการของหน่วยงานอื่น

การดำเนินงานของหน่วยงานอื่น อาจมีการเปลี่ยนแปลงตามเป้าหมายที่ทางหน่วยงานอื่นได้รับการจัดสรรให้ดำเนินการนั้นๆ (ตารางที่ 7-2)

เขตเกษตรกรรม (เขตทำนา เขตปลูกไม้ผล เขตปลูกไม้ยืนต้น และเขตปลูกพืชทางเลือก)

- (1) การอบรมให้ความรู้การเข้าสู่กระบวนการรับรองมาตรฐานสินค้าเกษตรปลอดภัย (GAP) (กรมวิชาการเกษตร)
- (2) โครงการศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร กิจกรรมพัฒนาศูนย์จัดการศัตรูพืชชุมชน (ศจช.) (สำนักงานเกษตรอำเภอ กรมส่งเสริมการเกษตร)
- (3) การลดต้นทุนและการแปรรูปสินค้าทางการเกษตร เช่น การทำปุ๋ยหมัก การใช้สารชีวภัณฑ์ การส่งเสริมการรวมกลุ่มของชุมชน (สำนักงานเกษตรอำเภอ กรมส่งเสริมการเกษตร)
- (4) ส่งเสริม สนับสนุน และการบริหารจัดการศูนย์บริการและถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตร (เทศบาลตำบลหนองล่อง)
- (5) โครงการพัฒนาศักยภาพคณะกรรมการศูนย์บริการและถ่ายทอดเทคโนโลยีทางการเกษตร (เทศบาลตำบลหนองล่อง)
- (6) โครงการอบรมทำปุ๋ยหมัก (เทศบาลตำบลหนองล่อง)
- (7) โครงการระบบฐานข้อมูลทางการเกษตร (เทศบาลตำบลหนองล่อง)
- (8) โครงการจัดงานเทศกาลลำไยหนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์ (เทศบาลตำบลหนองล่อง)
- (9) โครงการส่งเสริมการใช้สารอินทรีย์ลดการใช้สารเคมีทางการเกษตรเพื่อคุณภาพชีวิตที่ดีของประชาชน (เทศบาลตำบลหนองล่อง)
- (10) โครงการผลิตพืชพันธุ์ดีเพื่อสำรองในกรณีช่วยเหลือ พื้นฟู ดูแลเกษตรกรผู้ประสบภัย (เทศบาลตำบลหนองล่อง)
- (11) โครงการจัดงานเทศกาลลำไยหนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์ (เทศบาลตำบลหนองล่อง)

7.4 ความต้องการของชุมชนและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

ปัญหาของตำบลหนองล่อง ในภาพรวมสรุปได้ว่า มีปัญหาสำคัญ 3 ประการ คือ (1) ปัญหาไฟฟ้าเพื่อการเกษตร (2) ปัญหาดินเสื่อมโทรมขาดความอุดมสมบูรณ์ (2) ปัญหาการขาดแคลนน้ำในหน้าแล้ง (3) ปัญหาต้นทุนการผลิตสูง และราคาผลผลิตตกต่ำโดยพ่อค้าคนกลาง มีปัญหารองลงมา คือ ขาดองค์ความรู้การจัดการดินน้ำที่ถูกต้อง และปัญหาถนนไม่ถึงแปลงเกษตรรายแปลงในบางพื้นที่ โดยปัญหาดังกล่าวนี้ส่งผลกระทบต่อคุณภาพชีวิตของราษฎรในชุมชนโดยรวม

พื้นที่ตำบลหนองล่อง ส่วนใหญ่เป็นพื้นที่เป็นที่ราบ ด้านตะวันตกของพื้นที่ตำบลจะติดกับแม่น้ำปิง และด้านตะวันตกจะมีแม่น้ำลี้ไหลผ่าน ทำให้บางพื้นที่ในฤดูฝนมีน้ำท่วมถึงสร้างความเสียหายกับพื้นที่เกษตรกรรม รวมถึงในฤดูร้อนแล้งจัดในบางพื้นที่ขาดแคลนน้ำ ส่งผลให้ผลผลิตพืชมีคุณภาพลดลงและมีปริมาณลดลงอย่างชัดเจน แม้ว่าจะอยู่ใกล้แม่น้ำแต่ในบางพื้นที่ก็ไม่สามารถนำน้ำมาใช้ได้เนื่องจากมีปัญหาไฟฟ้าเพื่อการเกษตรไม่สามารถสูบน้ำขึ้นมาใช้ได้ ส่วนใหญ่พื้นที่เกษตรกรรมเป็นพื้นที่ปลูกไม้ผล การใช้ที่ดินในพื้นที่ตลอดเวลาโดยขาดความรู้ในการจัดการดินที่เหมาะสม มีการใช้ปุ๋ยเคมีและสารเคมีทางการเกษตรอย่างเข้มข้นและต่อเนื่อง จึงส่งผลกระทบต่อตามมา คือ ปัญหาของความเสื่อมโทรมของดิน

ในกรณีของปัญหาของที่ดินนั้นจะรวมถึง (1) ดินขาดความอุดมสมบูรณ์ (2) การใช้สารเคมีเกินความจำเป็น (3) ขาดความรู้การจัดการดิน

แนวทางการแก้ปัญหาดินเสื่อมโทรมขาดความอุดมสมบูรณ์ คือ การแนะนำให้ความรู้ในการปรับปรุงบำรุงดินที่ถูกต้องให้กับเกษตรกร รวมถึงสนับสนุนการวิเคราะห์ดินเพื่อให้มีการใช้ปุ๋ยตามค่าวิเคราะห์ดิน สนับสนุนและส่งเสริมการทำการใช้ปุ๋ยหมัก ปุ๋ยพืชสด และน้ำหมักชีวภาพ เพื่อเพิ่มอินทรีย์วัตถุให้กับดิน และลดต้นทุนในการผลิตให้ลดลง

ในกรณีของการขาดแคลนนํ้านั้น อาจจะมีผลจากปริมาณน้ำฝนน้อยกว่าปกติ ฝนทิ้งช่วง จนเกิดความแห้งแล้ง ซึ่งเป็นเหตุการณ์ที่เกิดจากการเปลี่ยนแปลงภูมิอากาศ จึงทำให้การขาดแคลนนํ้าการไม่สามารถนำน้ำที่อยู่ระดับต่ำกว่าพื้นที่มาใช้ได้เนื่องจากมีปัญหาเรื่องระบบไฟฟ้าก็เป็นอีกสาเหตุที่ทำให้ขาดแคลนนํ้า นอกจากนั้นในบางพื้นที่ยังขาดแหล่งกักเก็บน้ำในพื้นที่เกษตรของตนเอง เพื่อแก้ปัญหาการขาดแคลนนํ้าจำเป็นต้องวางระบบอนุรักษ์ดินและน้ำเพื่อกักน้ำในดินคงความอุดมสมบูรณ์ ก่อสร้างแหล่งน้ำกักเก็บน้ำ หรือระบบส่งน้ำกระจายน้ำ โดยวิธีต่างๆ เช่น การก่อสร้างแหล่งน้ำในพื้นที่เพิ่ม และ/หรือการจัดหาระบบส่งน้ำด้วยพลังงานแสงอาทิตย์ ซึ่งนอกจากจะแก้ไขปัญหาขาดแคลนนํ้าให้มีน้ำใช้อย่างเพียงพอต่อความต้องการแล้ว ยังสามารถแก้ไขปัญหไฟฟ้าในพื้นที่ รวมถึงลดต้นทุนการผลิตทางการเกษตรได้ด้วย

เขตการใช้ที่ดิน (เกษตรกรรม)	แผนงาน/โครงการ	งบประมาณ (บาท)
1. เขตทำนา เนื้อที่ 233 ไร่	1. การปรับปรุงบำรุงดิน	216,690.00
	1.1 การส่งเสริมการผลิตและการใช้สารอินทรีย์	30,720.00
	1.2 การพัฒนากลุ่มเกษตรกรใช้สารอินทรีย์ลดการใช้สารเคมีทางการเกษตร	10,200.00
	1.3 การผลิต-จัดหาเมล็ดพันธุ์พืชปุ๋ยสด	148,750.00
	1.4 การส่งเสริมการปรับปรุงบำรุงดินด้วยพืชปุ๋ยสด	15,000.00
	1.7 การวิเคราะห์ตัวอย่างดิน และให้คำแนะนำการจัดการดิน น้ำ และพืช	12,020.00
	2. การบริหารจัดการน้ำ	1,000,000.00
	2.1 การก่อสร้างระบบส่งน้ำระบบกระจายน้ำด้วยระบบพลังงานไฟฟ้าแสงอาทิตย์ คลองส่งน้ำ อ่างเก็บน้ำ	1,000,000.00
2. เขตปลูกไม้ผล เนื้อที่ 7,894 ไร่ + เขตปลูกไม้ยืนต้น 353 ไร่	1. การปรับปรุงบำรุงดิน	306,500.00
	1.1 การส่งเสริมการผลิตและการใช้สารอินทรีย์	128,000.00
	1.2 การพัฒนากลุ่มเกษตรกรใช้สารอินทรีย์ลดการใช้สารเคมีทางการเกษตร	40,800.00
	1.3 การจัดหาปุ๋ยอินทรีย์	68,000.00
	1.4 การส่งเสริมการปรับปรุงบำรุงพื้นที่ดินกรด	1,200.00
	1.5 การวิเคราะห์ตัวอย่างดิน และให้คำแนะนำการจัดการดิน น้ำ และพืช	43,500.00
	2. การบริหารจัดการน้ำ	2,128,440.00
	2.1 ก่อสร้างแหล่งน้ำในไร่นานอกเขตชลประทาน	1,128,440.00
	2.2 การก่อสร้างระบบส่งน้ำระบบกระจายน้ำด้วยระบบพลังงานไฟฟ้าแสงอาทิตย์ คลองส่งน้ำ อ่างเก็บน้ำ	1,000,000.00

แผนการใช้ที่ดินตำบลหนองล่อง อำเภอยางชุมน้อย จังหวัดสุรินทร์

ตารางที่ 7-1 (ต่อ)

เขตการใช้ที่ดิน (เกษตรกรรม)	แผนงาน/โครงการ	งบประมาณ (บาท)
3. เขตปลูกพืชทางเลือก เนื้อที่ 113 ไร่	1. การปรับปรุงบำรุงดิน	63,020.00
	1.1 การส่งเสริมการผลิตและการใช้สารอินทรีย์	30,720.00
	1.2 การจัดหาปุ๋ยอินทรีย์	17,000.00
	1.3 การส่งเสริมการปรับปรุงบำรุงพื้นที่ดินกรด	300.00
	1.4 การวิเคราะห์ตัวอย่างดิน และให้คำแนะนำการจัดการดิน น้ำ และพืช	15,000.00
รวมเขตเกษตรกรรม	1. การปรับปรุงบำรุงดิน	767,690.00
	2. การบริหารจัดการน้ำ	2,084,633.00
รวมแผนงาน/โครงการ		2,852,323.00

ตารางที่ 7-2 สรุปกิจกรรมที่ขอรับการสนับสนุนจากส่วนราชการอื่นในเขตการใช้ที่ดิน

เขตการใช้ที่ดิน	กิจกรรมที่ขอการสนับสนุนจากส่วนราชการอื่น
1.เขตเกษตรกรรม - เขตทำนา เนื้อที่ 233 ไร่ - เขตปลูกไม้ผล เนื้อที่ 7,894 ไร่ - เขตปลูกไม้ยืนต้น 353 ไร่ - เขตปลูกพืชทางเลือก เนื้อที่ 113 ไร่	1. โครงการใช้ตลาดนำการผลิตในการเลือกชนิดพืชและหาตลาดรองรับ ทั้งในเขตที่เหมาะสมและในเขตที่ไม่เหมาะสม และต้องการปรับเปลี่ยนชนิดพืช (สำนักงานพาณิชย์จังหวัด/สำนักงานสหกรณ์จังหวัด) 2. การอบรมให้ความรู้การเข้าสู่กระบวนการรับรองมาตรฐานสินค้าเกษตรปลอดภัย (GAP) (กรมวิชาการเกษตร) 3. โครงการศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร กิจกรรมพัฒนาศูนย์จัดการศัตรูพืชชุมชน (ศจช.) (สำนักงานเกษตรอำเภอ กรมส่งเสริมการเกษตร) 4. การลดต้นทุนและการแปรรูปสินค้าทางการเกษตร เช่น การทำปุ๋ยหมัก การใช้สารชีวภัณฑ์ การส่งเสริมการรวมกลุ่มของชุมชน (สำนักงานเกษตรอำเภอ กรมส่งเสริมการเกษตร) 5. โครงการบริหารจัดการพื้นที่เกษตรกรรม (สำนักงานเกษตรและสหกรณ์จังหวัด) 6. โครงการผลิตและสนับสนุนหัวเชื้อจุลินทรีย์ควบคุมศัตรูพืช (สำนักงานเกษตรจังหวัด) 7. โครงการสนับสนุนการผลิตจุลินทรีย์ควบคุมศัตรูพืชทดแทนการใช้สารเคมี (สำนักงานเกษตรจังหวัด) 8. โครงการขยายติดตั้งซ่อมแซมปรับปรุงระบบไฟฟ้าเพื่อการเกษตร (เทศบาลตำบลหนองล่อง) 5. ส่งเสริม สนับสนุน และการบริหารจัดการศูนย์บริการและถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตร (เทศบาลตำบลหนองล่อง) 9. โครงการพัฒนาศักยภาพคณะกรรมการศูนย์บริการและถ่ายทอดเทคโนโลยีทางการเกษตร (เทศบาลตำบลหนองล่อง) 10. โครงการคลินิกเกษตรเคลื่อนที่ (สำนักงานเกษตรจังหวัด ร่วมกับหน่วยงานอื่น ๆ ในสังกัด กษ. และเทศบาลฯ) 11. โครงการระบบฐานข้อมูลทางการเกษตร โครงการเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตผลไม้คุณภาพ (เทศบาลตำบลหนองล่อง) 12. โครงการจัดงานเทศกาลลำไยหนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์ (เทศบาลตำบลหนองล่อง) 13 โครงการส่งเสริมการใช้สารอินทรีย์ลดการใช้สารเคมีทางการเกษตรเพื่อคุณภาพชีวิตที่ดีของประชาชน (เทศบาลตำบลหนองล่อง) 14. โครงการผลิตพืชพันธุ์ดีเพื่อสำรองในกรณีช่วยเหลือ พื้นฟู ดูแลเกษตรกรผู้ประสบภัย (เทศบาลตำบลหนองล่อง) 15. โครงการจัดงานเทศกาลลำไยหนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์ (เทศบาลตำบลหนองล่อง) 16. โครงการระบบส่งเสริมการเกษตรแบบแปลงใหญ่ (สำนักงานเกษตรจังหวัด)

แผนการใช้ที่ดินตำบลหนองล่อง อำเภอยางชุมน้อย จังหวัดสุรินทร์

ตารางที่ 7.3 เป้าหมายการดำเนินงานและงบประมาณ โครงการนำร่องตำบลหนองล่อง อำเภอยางชุมน้อย จังหวัดสุรินทร์ แผน 5 ปี (พ.ศ. 2568-2572)

เขตการใช้ที่ดิน	งาน/โครงการ/กิจกรรม	หน่วย นับ	เป้าหมาย					รวม	งบประมาณ (บาท)					รวม	หน่วยงาน รับผิดชอบ
			2568	2569	2570	2571	2572		2568	2569	2570	2571	2572		
1. การปรับปรุงบำรุงดิน															746,830
เขตทำนา/เขต ปลูกไม้ผล /เขต ปลูกไม้ยืนต้น / เขตปลูกพืช ทางเลือก	การส่งเสริมการผลิตและ การใช้สารอินทรีย์	ราย	120	120	120	80	80	520	61,440	61,440	61,440	40,960	40,960	266,240	พด.
เขตทำนา/เขต ปลูกไม้ผล /เขต ปลูกไม้ยืนต้น	การพัฒนากลุ่มเกษตรกร ใช้สารอินทรีย์ลดการใช้ สารเคมีทางการเกษตร	กลุ่ม	9	9	9	8	8	43	30,600	30,600	30,600	27,200	27,200	146,200	พด.
เขตทำนา	การผลิต-จัดหาเมล็ดพันธุ์ พืชปุ๋ยสด	ตัน	1	1.	1	1	1	5	29,750.0	29,750.0	29,750.0	29,750.0	29,750.0	148,750.0	พด.
เขตทำนา	การส่งเสริมการปรับปรุง บำรุงดินด้วยพืชปุ๋ยสด	ไร่	200	200	200	200	200	1,000	3,000	3,000	3,000	3,000	3,000	15,000	พด.
เขตปลูกไม้ผล / เขตปลูกไม้ยืน	การจัดหาปุ๋นโดโลไมท์	ตัน	10	10	10	10	10	50	17,000	17,000	17,000	17,000	17,000	85,000	พด.
ต้น /เขตปลูกพืช ทางเลือก	การส่งเสริมการปรับปรุง บำรุงพื้นที่ดินกรด	ไร่	20	20	20	20	20	100	300	300	740	300	300	1,940	พด.

แผนการใช้ที่ดินตำบลหนองล่อง อำเภอเวียงหนองล่อง จังหวัดลำพูน

ตารางที่ 7-3 (ต่อ)

เขตการใช้ที่ดิน	งาน/โครงการ/กิจกรรม	หน่วย นับ	เป้าหมาย					รวม	งบประมาณ (บาท)					รวม	หน่วยงาน รับผิดชอบ
			2568	2569	2570	2571	2572		2568	2569	2570	2571	2572		
เขตทำนา/เขต ปลูกไม้ผล / เขตปลูกไม้ยืน ต้น /เขตปลูก พืชทางเลือก	การวิเคราะห์ตัวอย่างดิน และให้คำแนะนำการ จัดการดิน น้ำ และพืช	ตัวอย่าง	140	140	140	140	140	700	21,000	21,000	21,000	21,000	21,000	105,000	พด.
2. การบริหารจัดการน้ำ														2,084,633	
เขตปลูกไม้ผล /เขตปลูกไม้ ยืนต้น	โครงการแหล่งน้ำในไร่นานอกเขตชลประทาน	บ่อ	3					3	84,633	-	-	-	-	84,633	พด.
เขตทำนา/เขต ปลูกไม้ผล / เขตปลูกไม้ยืน ต้น	การก่อสร้างระบบส่งน้ำ ระบบกระจายน้ำด้วย ระบบพลังงานไฟฟ้า แสงอาทิตย์ คลองส่งน้ำ อ่างเก็บน้ำ	ประมาณ การ							-	500,000	1,500,000	-	-	2,000,000	พด.

เอกสารอ้างอิง

- กรมการปกครอง. 2567. รายงานสถิติจำนวนประชากรและบ้าน รายจังหวัด รายอำเภอ และรายตำบล (ณ เดือนธันวาคม พ.ศ. 2566). แหล่งที่มา: <https://stat.bora.dopa.go.th/stat/statnew/statyear/#/TableTemplate/Area/statpop>, 1 มีนาคม 2567.
- กรมการพัฒนาชุมชน. 2567. ข้อมูลความจำเป็นพื้นฐาน (จปฐ.)รายจังหวัด รายอำเภอ และรายตำบลปี 2565. แหล่งที่มา :<https://ebmn.cdd.go.th/>. 25 กุมภาพันธ์ 2567.
- กรมทรัพยากรน้ำบาดาล. 2567. ปริมาณน้ำและจำนวนบ่อบาดาล ปี 2565. แหล่งที่มา: <http://app.dgr.go.th/newpasutara/xml/search.php>, 26 พฤษภาคม 2567.
- กรมส่งเสริมการเกษตร. 2567. จำนวนครัวเรือนเกษตรกรที่ขึ้นทะเบียนเกษตรกร จำแนกรายจังหวัด รายอำเภอ และรายตำบล (ณ เดือนกุมภาพันธ์ พ.ศ. 2567). แหล่งที่มา : <http://mvos2.gistda.or.th/>. 1 มีนาคม 2567.
- กรมอุตุนิยมวิทยา. 2567. ปริมาณน้ำฝนเฉลี่ยคาบ 30 ปี (พ.ศ. 2537-2566). กรมอุตุนิยมวิทยา กระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม, กรุงเทพฯ.
- กองนโยบายและแผนการใช้ที่ดิน. 2567. แผนที่สภาพการใช้ที่ดิน ปี 2566 (ไฟล์ข้อมูล). กรมพัฒนาที่ดิน กระทรวงเกษตรและสหกรณ์, กรุงเทพฯ.
- กองสำรวจดินและวิจัยทรัพยากรดิน. 2567. แผนที่ทรัพยากรดิน (ไฟล์ข้อมูล). กรมพัฒนาที่ดิน กระทรวงเกษตรและสหกรณ์, กรุงเทพฯ.
- เทศบาลตำบลหนองล่อง. 2567. วิสัยทัศน์และพันธกิจ. แหล่งที่มา : <https://nonglong.go.th/content/vision>. 10 มิถุนายน 2567.
- บัณฑิต ต้นศิริ และ คำรณ ไทรพิภ. 2542. คู่มือการประเมินคุณภาพที่ดินสำหรับพืชเศรษฐกิจ. กองวางแผนการใช้ที่ดิน กรมพัฒนาที่ดิน กระทรวงเกษตรและสหกรณ์.

สถานีพัฒนาที่ดินลำพูน

สำนักงานพัฒนาที่ดินเขต 6 กรมพัฒนาที่ดิน

79 หมู่ 2 ถนนชุปเปอร์ไฮเวย์เชียงใหม่ - ลำปาง ตำบลศรีบัวบาน อำเภอเมือง จังหวัดลำพูน 51000.

053 - 096046

